

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ОДИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина тридцять третя

Стенограма пленарного засідання
17 липня 2024 року

Київ 2024

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ОДИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина тридцять третя

Стенограма пленарного засідання

17 липня 2024 року

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Середа, 17 липня 2024 року)

Частина тридцять третя

Інформація про припинення повноважень міжфракційних депутатських об'єднань: «Міжпарламентський діалог в ім'я миру: Україна – Росія – Німеччина – Франція», «-25% Тарифи. Стоп корупція (скорочено ТСК)», «На захист порушених конституційних прав громадян та проти політичних репресій «Заборонено забороняти» (<i>Forbidden to forbid</i>)», «Стоп COVID!»	...7
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...7
Внесення зміни до статті 2 Закону України «Про публічні закупівлі» щодо врегулювання окремих питань у зв'язку з припиненням Фонду соціального страхування України»	...8
Внесення змін до:	
деяких законів України щодо спрощення умов провадження господарської діяльності в період воєнного (надзвичайного) стану в Україні	...13
Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо вдосконалення правового регулювання інституту старост та його діяльності в умовах воєнного стану»	...17
Кримінального процесуального кодексу України для виправлення недоліків технічного характеру	...19
Прийняття рішення про визначення невідкладним проекту Закону України «Про внесення змін до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України» та скорочення строків внесення альтернативних законопроектів до нього	...20

Відхилення проектів законів України:

- «Про внесення змін до Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» ...20
- «Про внесення змін до Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» ...20
- Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності» щодо вдосконалення процедури передачі окремого індивідуально визначеного майна (крім нерухомого майна) з державної у комунальну власність» ...26
- Інформація про вихід народного депутата України Безуглої М.В. зі складу депутатської фракції політичної партії «Слуга народу» ...29
- Відхилення проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо підвищення ефективності розпорядження державним та комунальним майном та процесів відновлення» ...30
- Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо пріоритетного права деяких категорій внутрішньо переміщених осіб на отримання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна» ...36
- Прийняття в першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення житлових прав внутрішньо переміщених осіб» ...36

Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» щодо забезпечення оприлюднення замовниками у електронній системі закупівель інформації про ціни на матеріальні ресурси під час закупівель послуг з поточного ремонту та робіт з будівництва (прозоре будівництво)»	...43
Відхилення проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності розпорядженням майном соціальної сфери та вдосконалення законодавства в сфері оренди»	...48
Голосування пропозицій про:	
зміну черговості розгляду питань порядку денного	...53
включення законопроектів до порядку денного сесії	...54
Прийняття рішення про повернення проекту Закону України «Про саморегулювання господарської та професійної діяльності» суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання	...55
Розгляд проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо імплементації положень актів права Європейського Союзу щодо акцизного податку»	...58

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
17 липня 2024 року, 10 година 7 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, звертаю увагу, що згідно із прийнятою Верховною Радою України постановою всі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Прошу всіх колег неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні народні депутати, сьогодні день народження у народного депутата України Сергія Володимировича Львовчкіна. Давайте привітаємо нашого колегу, побажаємо міцного здоров'я, наснаги, успіхів у роботі на благо України (*Оплески*).

Шановні народні депутати України, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні народні депутати, минає 29-й місяць героїчного протистояння України злочинній повномасштабній збройній агресії російської федерації. Рівно 10 років тому російські терористи, використовуючи зенітно-ракетний комплекс «Бук» у небі над Донецькою областю збили цивільний пасажирський літак «Боїнг-777» авіакомпанії *Malaysia Airlines*, що виконував регулярний рейс. Загинули 293 пасажери та 15 членів екіпажу літака. Причетність російської федерації до цього злочину встановлено окружним судом Гааги. Скоєний масштабний злочин продемонстрував всю сутність російського режиму, який продовжує системно вчиняти воєнні злочини на території України, чинить злочини геноциду проти всіх українців. Відчуття безкарності веде до нових

злочинів, тому публічне встановлення вини кожного причетного до злочинів проти українського народу та притягнення їх до справедливої відповідальності є необхідним кроком для запобігання цих жахів у майбутньому.

Шановні колеги, давайте вшануємо хвилиною мовчання подвиг кожного захисника і кожної захисниці, які віддали своє життя заради України, її мирного і щасливого майбутнього, та усіх невинних людей, які загинули від рук російських окупантів.

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Шановні колеги, перед тим, як перейти до питань порядку денного, Олександр Сергійович надасть інформацію.

КОРНІЄНКО О.С., *Перший заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Відповідно до статті 73 Регламенту Верховної Ради України на підставі рішення Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп від 17 липня 2024 року повідомляю про припинення повноважень чотирьох міжфракційних депутатських об'єднань, створених у Верховній Раді України дев'ятого скликання:

«Міжпарламентський діалог в ім'я миру: Україна – Росія – Німеччина – Франція» (оголошено про утворення 12 листопада 2019 року);

«-25% Тарифи. Стоп корупція (скорочено ТСК)» (оголошено про утворення 2 липня 2020 року);

«На захист порушених конституційних прав громадян та проти політичних репресій «Заборонено забороняти» (*Forbidden To forbid*)» (оголошено про утворення 9 вересня 2021 року);

«Стоп COVID!» (оголошено про утворення 16 березня 2021 року).

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Сергійовичу.

Шановні колеги, прошу зайняти місця.

Відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань порядку денного я пропоную провести сигнальне голосування. Нагадую, необхідно одночасно утримувати сенсорну кнопку та зелену кнопку «За» до появи результатів голосування на табло.

Шановні колеги, прошу взяти участь у сигнальному голосуванні. Прошу голосувати.

«За» – 190.

Проголосували: за – 190, проти – 2, утрималися – 3, не голосували – 97. Усього – 292.

Дякую, шановні колеги.

Шановні колеги, ще раз звертаюся із закликом неухильно дотримуватися безпекових правил у Верховній Раді України і не поширювати інформації щодо перебігу пленарного засідання, прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після завершення нашої роботи.

Шановні народні депутати, перелік питань, попередньо узгоджений на засіданні Погоджувальної ради, вам надано. Переходимо до його розгляду.

Вашій увазі пропонується проект Закону «Про внесення зміни до статті 2 Закону України «Про публічні закупівлі» щодо врегулювання окремих питань у зв'язку з припиненням Фонду соціального страхування України» ([№ 9633](#)).

Шановні колеги, займіть свої місця, зараз будемо голосувати.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів проголосувати.

«За» – 210.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

До слова запрошую міністерку соціальної політики України Оксану Іванівну Жолнович. Будь ласка, до 2 хвилин.

ЖОЛНОВИЧ О.І., *міністр соціальної політики України*. Добрий день, шановні народні депутати! Дуже прошу підтримати в першому читанні даний законопроект, підготовлений на виконання ухваленого закону про реформатування і передачу функцій Фонду соціального страхування Пенсійному фонду. Нагадую, таке рішення дало нам економію в бюджеті у розмірі 2 мільярди гривень, ми отримали кращі сервіси для наших застрахованих, маємо відсутність заборгованостей за лікарняними листами, і зараз працюємо над покращенням і розширенням соціальних послуг для застрахованих від нещасних випадків.

Проект закону досить технічний, ідеться про заміну в Законі України «Про публічні закупівлі» Фонду соціального страхування Пенсійним фондом. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запрошую до слова заступника голови комітету, голову підкомітету Комітету з питань економічного розвитку Олексія Васильовича Мовчана. Будь ласка.

МОВЧАН О.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 150, Полтавська область, політична партія «Слуга народу»)*. Шановні колеги, комітет на своєму засіданні розглянув законопроект № 9633 і ухвалив рішення

рекомендувати Верховній Раді прийняти його за основу та в цілому з техніко-юридичним доопрацюванням.

Шановні колеги, законопроект дуже простий, технічний, прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до обговорення цього важливого законопроекту. Прошу представників фракцій і груп записатися на виступи: два – за, два – проти. Нагадую, що кожній фракції і групі надається 2 хвилини на виступ, а хто не встигне, ще по 1 хвилині.

Слово надається Олександрю Сергійовичу Бакумову, фракція політичної партії «Слуга народу».

БАКУМОВ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 173, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановний головуючий, прошу передати слово Дмитру Наталусі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Андрійович Наталуха. Будь ласка.

НАТАЛУХА Д.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановні колеги, дуже прошу підтримати цей...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо можна, будь ласка, з трибуни.

НАТАЛУХА Д.А. Шановні колеги, добрий день! Дуже дякую всім, що знайшли час і сьогодні прийшли підтримати економічний комітет в цей його монодень. Дуже розраховуємо на ваші голоси і консолідацію підтримки нашого багатостраждального бізнесу, який в ці часи не в конкурентних умовах продовжує здійснювати свою діяльність попри обстріли, брак кадрів, брак логістики, брак доступу до капіталу та інші критичні умови.

Законопроект № 9633 відкриває плеяду економічних законопроектів. Ним пропонується віднести до замовників, які здійснюють закупівлі відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі», Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, його територіальні органи та територіальні органи Пенсійного фонду України. Це дає більше гнучкості для здійснення державних закупівель у сфері соціальних послуг, соціальних відносин, нарешті унормує Закон «Про публічні закупівлі» із вимогами сучасного часу щодо необхідності дати цим органам пріоритетну роль у здійсненні закупівель, приведе до звичайної логіки всі процеси, роблячи фонд і територіальні відділення такими самими учасниками публічних закупівель, як

і інші, а не якимись окремими, дуже особливими, структурами, які закупаються за окремою процедурою. Тобто ми всіх підводимо під одні процедури. Це законопроект про спільні правила і спільні норми. Дуже просимо його підтримати. Проект технічний, особливо щось обговорювати немає чого.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кубів Степан Іванович. Будь ласка.

Степане Івановичу, передаєте слово?

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Гончаренку Олексію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Друзі, нам кажуть, що це технічний законопроект. Я вибачаюся, навіщо ми його розглядаємо? Що, Верховній Раді немає що робити? Учора годинники міняли, сьогодні технічні законопроекти розглядаєте. Ви що, вважаєте, в країні немає проблем?

Законопроект [№ 11379](#) щодо розширення кола військовозобов'язаних віком до 25 років для надання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації. Мобілізують хворих хлопців віком до 25 років. Ми, ви, Президент обіцяли, що не будуть забирати до 25 років. Забирають, і це ви не розглядаєте, розглядаєте технічні. Вся країна без світла. У мене особисто є світло чотири години на добу і 20 годин – немає, і так живе вся країна: Київ, Одеса, Дніпро, Івано-Франківськ, Тернопіль. Назвіть мені місто, де цього немає. Всюди! Що ви розглядаєте?! Ми не можемо прийняти просте рішення – зняти акцизи і мита на ввезення енергообладнання. Звісно, у Верховній Раді прохолодно, а там не прохолодно, там така спека, люди знемагають. Підніміться на 20 поверх пішки, без ліфта. Нічого не працює, світла немає, а ви розглядаєте технічні законопроекти?!

Що ви нарobili з енергетикою? Що ви робили всі ці роки? Вам казали: сонячна генерація, альтернативна енергетика. Вам нічого не було потрібно, все нищили, купляли електроенергію в білорусі. Докуплялися, що тепер з білорусі сюди летять шахеди й іскандери, а ми не маємо власної сонячної енергетики. І коли сонце шпарить, як в Африці, ми не можемо це перетворити на електроенергію і сидимо без світла. Що ви нарobili? Де конкретний план виправлення ситуації? Де Прем'єр-міністр? Чому немає міністра енергетики тут і зараз, щоб доповісти, що відбувається в країні? Нічого немає, а у вас технічні законопроекти. Ви з глузду з'їхали?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Олексію Олексійовичу, для інформації, ми вчора прийняли рішення щодо звільнення від мит всіх цих енергоречей (*Шум у залі*). Учора ми прийняли про це закон, за який ви голосували.

Шановні колеги, рухаємося далі.

Євтушок Сергій Миколайович, фракція «Батьківщина». Він передає слово Цимбалюку Михайлу Михайловичу. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Фракція «Батьківщина». Законопроект є технічним, і фракція «Батьківщина» буде його підтримувати, тому що Фонд соціального страхування припинив своє існування, і заради справедливості слід відмітити, що Пенсійний фонд України справився з покладеним на нього завданням. Але я хотів би, щоб Міністерство соціальної політики, уряд у цілому, думали про зміну назви органу «Пенсійний фонд», бо він вже давно не Пенсійний фонд. Це юридичний момент, який варто уточнити.

Користуючись нагодою і присутністю міністра соціальної політики, я хотів би висловити декілька слів стосовно обговорення в комітеті Бюджетної резолюції на наступний рік. Перший заступник міністра Дарія Марчак позитивно висловилася про те, що на наступні роки Міністерство фінансів має враховувати підвищення прожиткового мінімуму, про що говорили і голова комітету, і народні депутати. Бо те, що запропонував уряд, – три роки підряд не підвищувати прожитковий мінімум, а за ці роки це буде 30 відсотків від реального прожиткового мінімуму, це вже навіть не виживання тих людей, які користуються прожитковим мінімумом. Хочу нагадати, що понад 30 соціальних виплат прив'язані до прожиткового мінімуму.

Те саме стосується і мінімальної зарплати, розмір якої уряд пропонує не підвищувати протягом трьох років, хоча протягом двох років широкомасштабної війни, згадайте, уряд і Верховна Рада декілька разів піднімали і прожитковий мінімум, і мінімальну зарплату.

За даний законопроект пропоную голосувати, а Бюджетну резолюцію будемо обговорювати окремо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Папієв Михайло Миколайович, депутатська група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановні народні депутати

України, трохи інформації для тих, кого схвилювали слова, що це технічний законопроект, взагалі поясню логіку цього законопроекту, щоб було зрозуміло і ви мали правдиву інформацію, яку передаватимете нашим виборцям.

Дуже все просто. Був Фонд соціального страхування, який здійснював обслуговування застрахованих осіб від нещасного випадку на виробництві, і є Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування, яким передбачається страхування людей у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, тобто це люди, які отримують за лікарняними листами, це і як оздоровлення дорослих і дітей, застрахованих осіб. Тобто зараз дуже все просто. Хоча законопроект і називають технічним, але від нього залежить соціальне обслуговування 12 мільйонів українців. Якщо раніше рядок називався Фонд соціального страхування, зараз замінюють його на Пенсійний фонд. Якщо не прийняти цей законопроект, то 12 мільйонів громадян України не зможуть отримувати виплати за страховкою.

Шановні колеги, прошу підтримати цей законопроект. І я згоден з Михайлом Михайловичем, що нам треба подумати над назвою органу, бо це людей плутає. Вони не хочуть багато читати, говорити хочуть, а читати ні, їх плутає сама назва «Пенсійний фонд». То, щоб у них не було когнітивного дисонансу, давайте назвемо це як загальний фонд соціального страхування всіх громадян України, і тоді у людей не буде оцих дисонансів і оцього *mental health*. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Миколайовичу.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Переходимо до прийняття рішення. Прошу всіх народних депутатів приготуватися до голосування. Будь ласка, займіть свої місця, ми зараз будемо голосувати за цей законопроект.

Прошу тік-токерів з ложі також приєднатися до голосування.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення зміни до статті 2 Закону України «Про публічні закупівлі» щодо врегулювання окремих питань у зв'язку з припиненням Фонду соціального страхування України» ([№ 9633](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 282.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми говорили, що можемо прийняти і в цілому. Тому ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення зміни до статті 2 Закону України «Про публічні закупівлі» щодо врегулювання окремих питань у зв'язку з припиненням Фонду соціального страхування України» ([№ 9633](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 282.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Дякую.

Шановні колеги, ідемо далі. Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо спрощення умов провадження господарської діяльності в період воєнного (надзвичайного) стану в Україні» ([№ 7331](#)).

Ми домовилися розглядати це питання таким чином: Разумков – 3 хвилини, Юлія Володимирівна Тимошенко – 5 хвилин і поправки на голосування, Руцишин – 2 хвилини.

Разумков. Будь ласка, 3 хвилини.

Прошу народну депутатку Лічман зайняти своє місце на трибуні.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, Руслане Олексійовичу. Я не буду наполягати на поправках. Шановні колеги, вчора ми проголосували важливі закони, норми яких допоможуть відновити енергетику, яку фактично знищили разом з рашистами наші урядовці, списали з державного бюджету мільярди гривень ваших грошей. Немає державних грошей, є гроші людей, платників податків, а вони їх просто розсували собі по кишнях. Але за фактом, станом на вчора, ми нічим не допомогли людям, не прийняли законопроекти [№ 11403](#), [№ 11404](#) команди «Розумна політика» щодо безмитного ввезення електричних генераторів, комплектуючих до них та всіх інших систем, які допомогли б сьогодні людям вижити в тих умовах, які разом з ворогом створила діюча влада. Тому що це правда, що люди живуть зі світлом чотири години і 20 – без нього в спекоті, не працює бізнес, нічого нормально не може існувати. А ще додасте проблему, якщо проголосуєте сьогодні за підняття акцизу на паливо, але про це поговоримо окремо. Замість того, щоб приймати правильні законопроекти, запропоновані командою «Розумна політика», ваш Прем'єр-міністр і ваш уряд кажуть, що вони дозволять людям заготовляти дрова, просто пиляти їх, що якимось чином в'яжеться з екологічною політикою, про яку дуже багато вчора розповідали в цьому залі. І це той уряд, який догрався, що Україна посіла друге місце після Аргентини у світі та перше в Європі за обсягом боргу перед МВФ, який на сьогодні становить 13,84 мільярда доларів. Скажіть, будь ласка, Шмигаль віддаватиме чи ви це перекладете на простих громадян України? Завтра цієї влади не буде, всі повтікають, коли завершиться їх каденція, а близько 14 мільярдів доларів треба буде віддавати. Причому вони більше переживають за гроші іноземних партнерів, а не за гроші простих українців. Саме тому свого часу Найєм не використав ресурс у розмірі 7,8 мільярда гривень,

передбачений нашими міжнародними партнерами на відновлення інфраструктури, а державні кошти нормально освоїли, витрачаючи їх мільярдними обсягами, в тому числі на об'єкти «Центренерго», які зруйновані вами разом з рашистами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Юліє Володимирівно, 5 хвилин.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, як завжди, у нас законопроект називається дуже правильно, дуже круто – щодо спрощення умов провадження господарської діяльності в період воєнного (надзвичайного) стану в Україні. Скажіть, будь ласка, хто із нормальних людей може бути проти спрощення умов провадження господарської діяльності? Але я хотіла б, щоб ви зараз дуже уважно мене послушали. Коли мене вперше призначили на посаду Прем'єр-міністра ми створили із громадськості спеціальний дерегуляторний орган, який розглянув тисячі центральних, місцевих актів стосовно того, що заважає працювати бізнесу. І ми тисячі дозвільних регуляторних норм скасували, що було правильно. У нас є сотні, якщо не тисячі, різних законів, якими так чи інакше регулюється підприємницька діяльність, дозволи, абсолютно всі норми, процедури і таке інше. Це стосується землі, надр, лісів, корисних копалин, безпеки країни, безпеки життя і здоров'я людей.

Що пропонується цим законопроектом? Усе це повністю анулювати і дати можливість уряду визначати, хто користуватиметься дозвільною системою, а хто – декларативною, тобто просто дати декларацію, що він це робить і ніяких дозволів, процедур, норм не потрібно. Я хочу запитати: ми що, зовсім з глузду з'їхали? Ви розумієте, що таке сотні законів, якими повністю вноrmовується безпека країни, інтереси країни, все у сфері підприємницької діяльності, замінити підзаконними актами уряду, якими визначатимуться: для компанії «а» – подача декларації і не треба ніякої дозвільної системи, для компанії «б» – дозвіл за повною процедурою. Я не кажу вже про те, що буде тотально порушена конкуренція. Я не кажу вже про те, що це безумство, якого немає в жодній країні. Я кажу вам про те, що це прямо загрожує національним інтересам України, здоров'ю кожної людини, тому що ми не знаємо, що скасовуватиметься, а що регулюватиметься. Ви розумієте, що, по суті, нормами цього маленького законопроекту № 7331 підміняється парламент, закони, вся система безпеки і національних інтересів держави, і тепер хтось на якомусь такому, знаєте, напівздоровому глузді сам визначатиме, що робити і кому робити. Я не можу уявити собі жодної держави в світі, яка могла б піти на таке безумство. Знаєте,

коли потрібно приймати такий закон? От зупиніться, я розумію, що у вас у всіх є про що поговорити, просто зупиніться. Я вважаю, що такі законопроекти як № 7331 приймають напередодні розпуску парламенту, тому що треба ручне управління уряду в усіх сферах економічного життя країни. Якщо ви зараз це підтримуєте, по суті, даєте на це карт-бланш, повністю анулюєте всю свою роботу з регуляторної дозвільної системи, яку провели за п'ять років у цьому парламенті, нівелюєте всі норми європейського права, нівелюєте все те, за що тут боролися, – за кожну крапку, кому, літеру, захищаючи інтереси людей та інтереси країни.

Я не знаю, хто може за це проголосувати, але я вас прошу не робити цієї тотальної помилки, тому що потім ви про це шкодуватимете, країна буде повністю знівечена. Прошу, хто не може проголосувати проти, утримайтеся, хто не може утриматися, витягніть картку. Зараз наша команда оголошуватиме поправки, але це може не допомогти, якщо кожен депутат не усвідомить своєї відповідальності за наслідки.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юліє Володимирівно.

Ярослав Руцишин, фракція «Голос». Будь ласка, 2 хвилини.

РУЦИШИН Я.І., секретар Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 117, Львівська область, політична партія «Голос»). Дякую. Саме тоді я був секретарем дорадчого органу в регуляторних органах і можу озвучити трохи іншу думку. Після країни з червоними зірками у нас ставлення до українця, зокрема до підприємця, побудовано на презумпції недовіри, навіть на презумпції винуватості. Цим законопроектом це трохи виправляється. У нас повинна бути презумпція недовіри в органах, таких як антикорупційні, які базуються на цьому, та правових інститутах, і наслідком такої презумпції є ліцензія або дозвіл, іншими словами, заборона. Ми повинні поступово переходити від того, що підприємець займається постійними пошуками дозволу або бюрократією у своїй діяльності замість того, щоб займатися конкуренцією на ринку. До цього нас підштовхує навіть Європейський Союз. Частинами першою та другою статті 105 Угоди про асоціацію з ЄС встановлено, що, по-перше, процедури ліцензування та формальності повинні бути чіткими, оприлюдненими заздалегідь, і гарантувати заявникам, що їх заяву буде розглянуто об'єктивно і неупереджено, і, по-друге, якомога простішими і не повинні надмірно ускладнювати або затримувати надання послуг.

Даним законопроектом пропонується спростити або перейти до презумпції довіри до підприємця, оскільки в економіці найменше ризиків для здоров'я, життя та існування країни. Маємо перейти до дозвільної системи, і цей законопроект

саме про це. Я закликаю парламент бути радикальнішим, робити це не тільки на період воєнного стану, а продовжити і на майбутнє. Ми повинні повернутися обличчям до українців.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми обговорили цей законопроект. Чи є ті, які наполягають на поправках? Немає. Тоді можемо...

Будь ласка, відповідь, 1 хвилина.

ЛІЧМАН Г.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 30, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, я хочу подякувати пані Юлії Тимошенко за докладну і яскраву доповідь залу про те, чому цей законопроект важливий. Це дерегуляція, це допомога бізнесу. Кабінет Міністрів пропонує цей законопроект вже два роки. І два роки ми не можемо допомогти бізнесу, спростити доступ до господарської діяльності.

Шановні колеги, давайте будемо відповідальними. Прошу підтримати цей законопроект, він реально дуже важливий.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту, переходимо до голосування. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо спрощення умов провадження господарської діяльності в період воєнного (надзвичайного) стану в Україні» ([№ 7331](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 237.

Рішення прийнято.

Закон прийнято (*Шум у залі*).

Я ж тричі запитував, чи хтось наполягає на поправках.

Юліє Володимирівно, я запитував, чесно (*Шум у залі*).

Юліє Володимирівно, ще раз кажу, я тричі запитував, чи хтось наполягає на поправках. Ніхто не сказав.

Покажіть по фракціях і групах.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо вдосконалення правового регулювання інституту старост та його діяльності в умовах воєнного стану» ([№ 9518](#)).

Обговорення? Я так розумію, буде виступ від фракції «Батьківщина». Так нам говорили (*Шум у залі*).

Шановні колеги, хтось наполягає на поправках? Ніхто? Будемо переходити до голосування? (*Шум у залі*). А, Сушко. Перепрошую, я вже взагалі, треба окуляри брати.

Павло Сушко. Тільки називайте номер поправки.

СУШКО П.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Шановні колеги, прошу допомогти розв'язати одну проблему. Зараз, в умовах воєнного стану, деякі голови військових адміністрацій або голови громад не завжди враховують думку людей і можуть обмежити, скоротити кількість старостинських округів, внаслідок чого проста людина, наприклад, бабуся, не зможе добратися до центру адміністративних послуг для вирішення якогось питання, оформити документи, і це ще в умовах того, коли не їздить транспорт, немає кого попросити підвезти.

Тому моя поправка про те, щоб відстань до старостинського центру становила не більше 7 кілометрів. Прошу підтримати цю норму, яку запропонували фахівці органів місцевого самоврядування. Думаю, голова підкомітету теж не буде заперечувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скажіть номер поправки.

СУШКО П.М. Поправка 106.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету щодо поправки 106.

БЕЗГІН В.Ю., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Дякую. Комітет поправку 106 відхилив, але ми з Павлом проговорювали це питання, яке стосується територіальної доступності до центру старостинського округу. Вважаю, цю поправку можна підтримати, я буду голосувати за неї зеленою кнопкою. Це посприє тому, щоб послуги були наближені до громадян.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 106 авторства народного депутата Сушка. Вона комітетом відхилена. Сушко наполягає на її врахуванні. Позицію комітету ви почули.

Ставлю на голосування поправку 106 для її врахування. Прошу голосувати.
«За» – 258.

Рішення прийнято.

Поправку враховано.

Шановні колеги, всі висловилися?

Бакунець. Будь ласка, 1 хвилина. Ви хочете виступити замість своїх поправок чи що? Скажіть, що ви хочете?

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Прошу 1 хвилину замість поправок на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Ми думаємо що цей законопроект є важливим продовженням всіх тих речей, які ви тут робили ще до повномасштабного вторгнення щодо децентралізації. Звичайно, в умовах воєнного стану дозволити міському голові призначати старосту, який виконує велику роботу на тій чи іншій території, є вкрай важливо.

Також я хочу сказати, що чотири роки тому ми проголосували постанову про створення районів. Зокрема на Львівщині, завдяки Максиму Козицькому і спільній роботі цього парламенту, ми створили новий прикордонний Яворівський район. Я щиро дякую, бо це збережені у великій кількості робочі місця. І дякую людям з Яворівщини, з цілої країни за те, що сьогодні захищають нашу землю. Дякую вам!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, можемо переходити до голосування, так?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо вдосконалення правового регулювання інституту старост та його діяльності в умовах воєнного стану» ([№ 9518](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 271.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Вітаю, колеги!

Рухаємося далі. Наступний проект Закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України для виправлення недоліків технічного характеру» ([№ 10274](#)).

Запрошую Сергія Костянтиновича Іонушаса на трибуну. Знаю, що там є одна поправка фракції «Європейська солідарність».

Іонушас, де ви? Сергію Костянтиновичу, займіть місце на трибуні.

Поправка Сергія Алексеєва. Будь ласка, номер поправки, обґрунтування, відповідь комітету і голосуємо, а потім будемо голосувати за законопроект.

АЛЕКСЕЄВ С.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, це поправка 1. У цій поправці пропонується прибрати прогалини в КПК. Про що йдеться? Коли особі пред'явлено підозру щодо кримінального проступку, відповідно до норм КПК дуже скорочене слідство – лише дізнання. Якщо справа передається до суду і встановлюється, що обвинувачення перекваліфіковується з проступку на злочин, то відповідно до цієї поправки необхідно, щоб суд повернув справу на досудове розслідування, яке має бути проведено в порядку, передбаченому статтею КПК, тому що підозрюваний на досудовому розслідуванні має значно більше прав ніж під час дізнання у справі з кримінального проступку, що захищає права підозрюваного. Там також зазначається, що попереднє слідство проводиться в рамках строків з моменту повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального проступку. Це дуже слушна поправка. Прошу підтримати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету.

ІОНУШАС С.К., голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! У Комітеті з питань правоохоронної діяльності є багато професіоналів. Ми ретельно вивчили цю поправку, і навіть якщо її ідея правильна, вона не доопрацьована. Це перше.

Друге. Треба зазначити, і це більш важливо, що дана поправка подана до того законопроекту, який жодним чином не стосується тих моментів, про які шановний колега Сергій Алексеєв казав.

Тому ми відхилили цю поправку, зобов'язуємося доопрацювати це в іншому законопроекті. Прошу підтримати рішення комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 1 авторства Алексеєва для її врахування. Вона комітетом відхилена. Позицію комітету ви почули. Прошу голосувати.

«За» – 215.

Рішення не прийнято.

Покажіть по фракціях і групах. Дякую.

Переходимо до голосування за прийняття законопроекту в цілому.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України для виправлення недоліків технічного характеру» (№ 10274) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 292.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України» ([№ 11396](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 252.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, відповідно до рішення Погоджувальної ради ставлю на голосування пропозицію про визначення проекту Закону «Про внесення змін до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України» (№ 11396) невідкладним та скорочення строків внесення альтернативних законопроектів до 17 липня 2024 року включно. Прошу голосувати.

«За» – 231.

Рішення прийнято.

Дякую.

Рухаємося далі. Вашій увазі пропонується проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» ([№ 7386](#)) та альтернативний до нього законопроект [№ 7386-1](#).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 210.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова заступника голови комітету, голову підкомітету Комітету з питань економічного розвитку Мовчана Олексія Васильовича.

Будь ласка.

МОВЧАН О.В. Шановні колеги, проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» є вкрай необхідним для прийняття. Насправді його треба було прийняти ще на початку війни, коли росіяни почали знищувати майно українців.

Норми цього законопроекту перезавантажують систему оціночної діяльності у відповідність із міжнародними стандартами. Коли ми говоримо, що Світовий банк оцінює рівень збитків у розмірі 500 мільярдів доларів, то він орієнтується на світові стандарти, а не на стандарти, які сьогодні діють в Україні. Тому, щоб відновити Україну за кошти донорів або кошти, конфісковані у росіян, ми повинні мати міжнародні, зрозумілі для інвесторів, оціночні стандарти.

Цей законопроект є частиною меморандуму з Міжнародним валютним фондом та був розроблений співробітниками Світового банку і Державного казначейства США. Оцінка і перезавантаження потрібні насамперед для стабільної роботи банківського і фінансового сектору, оподаткування, залучення інвестицій, для оцінювання збитків від наслідків війни. Законопроектом пропонується, по-перше, перевести систему оцінки на міжнародні стандарти замість тих, які діють в Україні з 2003 року і не оновлювалися, по-друге, відмінити розділення оцінки земельної ділянки та об'єкта нерухомості. На сьогодні, якщо ти хочеш продати об'єкт нерухомості, який стоїть на землі, треба оцінити окремо землю, окремо об'єкт. Власне, цим законопроектом міняються підходи до...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. А ви і від комітету? Тоді давайте ще 2 хвилини, потім – Чорноморов як автор альтернативного законопроекту.

МОВЧАН О.В. Законопроектом міняються підходи до реформування професійної підготовки оцінювачів, забезпечується система для вимог і підзвітності оцінювачів. Довгий час це був дуже сірий ринок, ми бачили, що оцінювач міг оцінити будь-який об'єкт так, як йому заманеться. Головне питання – ціна, яку ви йому заплатите. Це треба припиняти. Норми даного законопроекту припиняють цей схематоз, ліквідовують неузгодженості. Це реалізовуватиметься через цифровізований облік звітів про оцінку та реєстрацію оцінювачів, буде єдиний реєстр звітів і оцінювачів, де можна подивитися досвід роботи оцінювача, його відповідальність, догани, порушення і таке інше. Тобто це цивілізований європейський підхід до ринку оцінювачів.

Також пропонується запровадити саморегулівні організації оцінювачів, які будуть більше підзвітними і контрольованими Регулятором.

Прийняття законопроекту дасть можливість перезавантажити ринок надання професійних послуг з оцінки майна, привести правила надання таких послуг та стандартів оцінки до загальновизнаних міжнародних правил, що матиме

суттєвий позитивний вплив на забезпечення фінансової стабільності країни та оцінку збитків від війни. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, до слова запрошую Чорноморова Артема Олеговича, автора альтернативного законопроекту № 7386-1.

Будь ласка, Артеме Олеговичу.

ЧОРНОМОРОВ А.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 131, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую, Руслане Олексійовичу. Шановні колеги, головна проблема основного законопроекту, який щойно представляв мій колега, полягає у надмірній концентрації регуляторних повноважень у Фонді державного майна. По суті ми повністю міняємо принципи, які до цього працювали, передаємо повноваження і функцію оцінки землі, Фонду державного майна, який на сьогодні, хочу вам нагадати, також розпоряджається державними землями, що знаходяться під актами постійного користування, вилучені в Національній академії аграрних наук, Міністерства освіти і науки і таке інше.

Шановні колеги, моя позиція – взагалі не міняти принципи, які працювали до цього, не передавати всі повноваження стосовно землі, її оцінки Фонду державного майна. Альтернативним законопроектом пропонується створити незалежну комісію із представників Фонду державного майна, Національного банку, Державної служби з питань геодезії, картографії та кадастру, яка до цього займалася оцінкою земельних ділянок.

Шановні колеги, прошу вас підтримати мій альтернативний законопроект, не дати Фонду державного майна отримати максимальні повноваження щодо оцінки всього майна, землі і таке інше.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу представників фракцій і груп записатися на виступи в обговоренні цих законопроектів: два – за, два – проти.

Слово надається Захарченку Володимирі Васильовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ЗАХАРЧЕНКО В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 31, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово моєму колезі Фрісу Ігорю Павловичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Павлович Фріс. Будь ласка.

ФРІС І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 84, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую, пане Голово. Колеги, законопроект досить концептуальний і не такий простий, як вам здається. Зміщуються акценти і прибирається питання експертної грошової оцінки земельної ділянки, яка використовується у посвідченні правочинів, визначаються окремі й дивні назви стосовно нормативної грошової оцінки земельної ділянки, яка береться для інших цілей з метою сплати, наприклад, ренти за користування лісами, передаються повністю всі повноваження щодо проведення як оцінки, так і ведення реєстру оцінювачів Фонду державного майна України. На мою думку, не зовсім правильно, щоб в руках одного органу були і контроль, і проведення безпосередньої оцінки.

Тому я підтримав би, звісно, альтернативний законопроект, співавтором якого є я, бо цей законопроект не зовсім, скажімо так, відповідає меті та цілям. Сьогодні, під час дії воєнного стану, недоцільно вносити зміни в глобальні питання щодо проведення оцінки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Фріз Ірина Василівна. Будь ласка.

ФРІЗ І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Кубіву Степану Івановичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Степан Іванович Кубів. Будь ласка.

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Хочу продовжити думку попереднього виступаючого, що доцільність запровадження великої реформи не проста і, як ми сьогодні бачимо, у воєнний час є дискусійною. Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради говорить, що наслідком такого реформування може бути певний перехідний період, протягом якого учасники відповідних суспільних відносин будуть освоювати положення нового закону на практиці. Тобто ми говоримо про ефективність оціночної діяльності і відповідальність того органу, який має зосереджену велику можливість.

Рецензування Фондом державного майна звітів про оцінку згідно з вже встановленим положенням про рецензування є потенційним ризиком. Буде це корупційний ризик чи ризик оціночного характеру – визначити на сьогодні дуже непросто. Залишається незрозумілим, що мається на увазі під організаційним супроводом кваліфікаційного іспиту.

У результаті ГНЕУ висловило багато зауважень до даного законопроекту. Тобто Фонд державного майна рецензує звіти про оцінку активів відповідно до положення, яке сам і затверджує. Ці два рішення приймає один і той самий орган. Хоча поєднання в одному органі виконавчої влади функцій з формування державної політики та нормотворчості з функціями поточного адміністрування не узгоджується з засадами належного урядування і вважається ризиком інституційного функціонального характеру системи прийняття рішення одним органом влади.

Я хочу сказати, що пророблена велика робота, але такий закон і в перспективі потрібно буде удосконалювати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Юлія Володимирівна Тимошенко, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Фракція «Батьківщина». Щойно, ви прийняли законопроект № 7331, норми якого руйнують всю систему державного захисту людини, країни, національних інтересів, і зробили це граючись, попиваючи тут каву. Я розумію, що вплив олігархічної мафії в цьому залі нікуди не дівся. Право уряду ділити на білих і чорних, кому треба регуляторно-дозвільна система, а кому просто дозвіл Кабінету Міністрів, на жаль, стало реальністю. Хочу сказати, щодо цього закону ми обов'язково підемо і до Конституційного Суду і до звичайного суду, тому що нам не дали можливості розглянути поправки, хоча з трибуни я на цьому наголосила.

Тепер щодо законопроекту № 7386. Вбивають наших героїв і героїнь, руйнують країну, обстрілюють наші міста, корупція така, що світ уже не знає, як сказати, що це треба зупинити, люди поставлені в надзвичайно тяжку ситуацію вашими рішеннями, а тут дерибан землі. Усю державну сільськогосподарську землю, яку забрали у державних органів, учбових закладів, у Міністерства оборони, починаєте дерибанити. Віддаєте Фонду державного майна, прибрали всі інші державні органи, які можуть завадити Фонду державного майна реально робити мегакорупцію на цьому, робите монополію на Фонді державного майна – збираються пару мільйонів гектарів державної сільськогосподарської землі розписати між «сольськими», тобто між своїми.

Дорогі друзі, межа совісті в цьому залі є? Я закликаю голосувати категорично проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Лозинському Роману Михайловичу, фракція політичної партії «Голос».

Руцишин Ярослав. Будь ласка.

РУЦИШИН Я.І. Дякую. Шановні колеги, я дозволю собі не погодитися з основним доповідачем, що законопроект був необхідний на початку війни,

бо він був необхідний набагато раніше. І це виходить із засадничих принципів антикорупційної діяльності, де йдеться про те, що для зменшення корупції нам треба знеособити контакт: людина – чиновник.

Що було? Приходить одна інституція – людина, зі своїми інтересами, цілями, забаганками і оцінює частину майна. Приходить інша інституція – людина і також зі своїми інтересами, цілями і оцінює земельну ділянку, на якій стоїть це майно. Теоретично правильну оцінку цього майна разом з землею дати неможливо, оцінюючи все окремо, і це математики можуть довести. У нас подвійне навантаження на підприємця, українця в частині корупційних ризиків, і в даному випадку ми це виправляємо. Більше того, ми робимо об'єктивнішу оцінку за європейськими стандартами, щоб потім було легше виставляти рахунки агресору.

Тому агітуємо голосувати за цей законопроект і однозначно попрацювати в частині поправок, щоб прибрати всі неузгодженості. Голосуємо за!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цих законопроектів. Переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця і приготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» ([№ 7386](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 167.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про направлення законопроекту № 7386 на повторне перше читання. Прошу народних депутатів проголосувати.

«За» – 174.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про повернення законопроекту № 7386 суб'єкту права законодавчої ініціативи для доопрацювання. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 182.

Рішення не прийнято.

У нас є альтернативний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» ([№ 7386-1](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту закону № 7386-1 за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 179.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення законопроекту № 7386-1 на повторне перше читання. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 190.

Рішення не прийнято.

Потенціал вже більший.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про повернення законопроекту № 7386-1 суб'єкту права законодавчої ініціативи для доопрацювання. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 194.

Рішення не прийнято.

Законопроекти вважаються відхиленими.

Рухаємося далі, шановні колеги. Проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності» щодо вдосконалення процедури передачі окремого індивідуально визначеного майна (крім нерухомого майна) з державної у комунальну власність» ([№ 10167](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 220.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова народного депутата Колюха Валерія Вікторовича для доповіді щодо цього законопроекту. Будь ласка.

КОЛЮХ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 92, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Вашій увазі пропонується проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності» щодо вдосконалення процедури передачі окремого індивідуально визначеного майна (крім нерухомого майна) з державної у комунальну власність» (№ 10167). Необхідність внесення даного законопроекту обумовлена тим, що для відновлення освітнього процесу в закладах освіти, які належать до комунальної власності, необхідно здійснити оновлення та заміну значної частини майна, яке було пошкоджено та зруйновано внаслідок збройної агресії.

Крім того, на балансі державних підприємств, установ і організацій перебуває значна кількість державного окремого індивідуально визначеного майна, що не використовується або може бути використано іншими суб'єктами господарювання.

На сьогодні порядок передачі державного майна у комунальну власність врегульовано Законом України «Про передачу об'єктів права державної та

комунальної власності». Враховуючи норми зазначеного закону, для здійснення окремої передачі індивідуально визначеного майна потрібно окреме розпорядження Кабінету Міністрів України. Даним законопроектом пропонується значно спростити процедуру передачі такого індивідуально визначеного майна з державної у комунальну власність лише за рішенням органів, уповноважених управляти державним майном, або самоврядними організаціями за погодженням центрального органу виконавчої влади з питань економічної політики.

Даним законопроектом знімається занадто забюрократизована процедура передачі індивідуально визначеного майна з балансу державних підприємств, установ до комунальної форми власності. Прошу підтримати даний проект закону за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова голову Комітету з питань економічного розвитку Дмитра Андрійовича Наталуху.

Будь ласка, Дмитре Андрійовичу.

НАТАЛУХА Д.А. Шановні друзі! Шановні колеги! Законопроект, щойно вам представлений, був розглянутий на засіданні комітету і за його рішенням рекомендований до прийняття за основу в першому читанні. Думаю, його варто підтримати, тому що проблема з власністю, якою розпоряджаються, м'яко кажучи, не зовсім ефективно, назріла не тільки за нашої каденції, а давно. Одним із перших кроків – зробити це розпорядження ефективнішим. Ще раз, рішення комітету – прийняти в першому читанні. Закликаю вас підтримати. Буду вдячний за голос.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу представників фракцій і груп записатися на виступи в обговоренні цього законопроекту: два – за, два – проти.

Так, записалося небагато, тому прошу народних депутатів далеко не розходитися.

Слово надається народному депутату Заремському Максиму Валентиновичу, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

ЗАРЕМСЬКИЙ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 202, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Костюху Анатолію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анатолію Костюх, вам передали слово. Не зловив пас. Ідемо далі (*Шум у залі*). Не знаю, сказали передати Анатолію Костюху.

Железняк Ярослав Іванович, фракція «Голос». Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Ярославу Івановичу Руцишину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Іванович Руцишин. Будь ласка. Потім ще виступить Степан Іванович Кубів, і голосуємо.

РУЦИШИН Я.І. Дякую. Шановні колеги, я пропоную підтримати даний законопроект у першому читанні, однак закликаю освітній комітет, члени якого є співавторами цього законопроекту, бути все-таки послідовним. Свого часу ми прийняли Закон «Про приватизацію державного і комунального майна», в якому закладено мораторій на продаж об'єктів соціально-культурного призначення, які не функціонують понад три роки. Якщо зараз проїхатися по селах, які в демографічному розумінні виглядають, на жаль, не найкраще, то побачимо колишні школи, будинки культури, які розвалюються, вони і три роки не витримають, а згідно з законодавством ми заборонили змінювати їх цільове призначення або продавати ці об'єкти. Ми заганяємо місцеві громади, господаря на місці у збитки. Нам потрібно доопрацювати законодавство в частині приватизації таких об'єктів, а вже потім поповнювати їх кількість, дозволяючи передачу з державної в комунальну власність, а не потенційно прирікати їх на занепад та знищення у випадку, якщо вони не будуть використовуватися. Прошу в першому читанні голосувати за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Завершальний виступ – Степан Іванович Кубів, після цього голосуємо. Запрошую народних депутатів зайняти свої місця.

КУБІВ С.І. Шановний пане Голово! Хочу сказати, згідно з чинними нормами Закону України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності» для здійснення передачі державного окремого індивідуально визначеного майна з балансу державних підприємств, установ необхідно підготувати проект рішення Кабінету Міністрів України. Продовжуючи думку попереднього виступаючого, мене дивує, що міністерства юстиції, економіки, Фонд державного майна чітко не висловлюють своєї позиції, не дають оцінки. І це те завдання, яке ми повинні зробити між першим і другим читаннями.

Разом з тим, хочу сказати, що змінами, які вносяться до Закону України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності», пропонується передати повноваження щодо прийняття рішень про передачу державного окремого індивідуально визначеного майна підприємств, установ від Кабінету Міністрів України до органів, уповноважених управляти державним майном.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення законопроекту. Переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця. Шановні колеги, займайте свої місця. Готові до голосування?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності» щодо вдосконалення процедури передачі окремого індивідуально визначеного майна (крім нерухомого майна) з державної у комунальну власність» ([№ 10167](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 235.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Шановні колеги, зараз Олександр Сергійович поінформує вас. Будь ласка.

КОРНІЄНКО О.С. Згідно з поданою заявою та відповідно до частини третьої статті 60 Регламенту Верховної Ради України повідомляю про вихід народного депутата України Безуглої Мар'яни Володимирівни зі складу депутатської фракції політичної партії «Слуга народу».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гончаренко – з процедури. Але тільки з процедури, Олексію Олексійовичу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Звичайно, з процедури. Шановний пане Голово, я звертаюся і до вас, і до керівництва фракції «Слуга народу». Нам треба терміново змінити голову ТСК з питань використання коштів державного бюджету, спрямованих на облаштування фортифікаційних споруд. НАБУ повідомило Миколу Задорожнього про підозру. Зрозуміло, це ще не суд, але його вже виключили з фракції політичної партії «Слуга народу». Очевидно, що людина з підозрою від НАБУ за корупцію не може бути головою комісії з розслідування можливих зловживань у будівництві фортифікацій і закупівлі дронів. Це просто абсурд.

Тому прошу вас, це не складне питання, швидко подати і визначитися шляхом голосування щодо зміни голови цієї ТСК. Також він є заступником голови ТСК з питань розслідування можливих фактів порушень законодавства України щодо фінансування лікування та реабілітації військовослужбовців у медичних закладах. Це треба терміново виправляти, бо ми всі виглядаємо ганебно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Івченко. Будь ласка.

Я перепрошую, було згадано прізвище народного депутата. Я даю право на репліку пану Задорожньому.

ЗАДОРЖНИЙ М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 162, Сумська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Хочу нагадати всім мій коментар стосовно ситуації, що склалася. Дійсно, я звернувся до керівництва фракції з тим, щоб на час, поки я захищатиму свої права і досягатиму істини, мене виключили з ТСК, в яких я працюю. Прошу фракцію прискоритися з цим питанням, а Верховну Раду визначитися з такою необхідністю.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Щойно буде прийнято таке рішення, Погоджувальною радою це питання невідкладно буде внесено в зал і поставлено на голосування.

Дякую, колеги.

Івченко. Вадиме Євгеновичу, кажіть тільки з процедури.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, пане Голово. Колеги, у зв'язку з написаною заявою однією із членів Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки за квотою фракції «Слуга народу», пропоную повернутися до відповідної постанови, щоб «слуги народу» запропонували кандидатуру на заміну. Це важливо для національної безпеки та оборони. Повірте мені, дуже важливо, щоб у цьому комітеті був представник фракції «Слуга народу», який опікуватиметься національною безпекою та обороною.

Тому, пане Голово, звертаюся до вас і до керівництва фракції з проханням прийняти рішення і якнайшвидше подати кандидатуру іншого депутата на посаду заступника голови Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, рухаємося далі. Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо підвищення ефективності розпорядження державним та комунальним майном та процесів відновлення» ([№ 11069](#)).

Шановні колеги, займіть місця. Зараз я поставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного, яка потребує 226 голосів.

Отже, ставлю на голосування пропозицію про включення проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо підвищення ефективності розпорядження державним та комунальним майном та процесів відновлення» (№ 11069) до порядку денного сесії.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 233.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 222.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова заступника голови комітету, голову підкомітету Комітету з питань економічного розвитку Мовчана Олексія Васильовича, який виступить і від авторів, і від комітету. Будь ласка.

МОВЧАН О.В. Шановні колеги, дуже важливий законопроект. Темі, яка в ньому закладена, кілька десятків років. Найважче, що треба зробити, – це ліквідувати корупційну схему. В управлінні державної і комунальної власності залишилася одна велика корупційна схема – викуп після невід’ємних поліпшень. Тобто коли ви берете в оренду якийсь майно, робите невід’ємні поліпшення через дуже часто недобросовісних оцінщиків (щойно ми провалили цю реформу), за заниженою вартістю оцінюєш свої невід’ємні поліпшення, і так само за заниженою вартістю без будь-якого аукціону викупуєш цей об’єкт. Схем, як розтягнути комунальну та державну власність, дуже багато в нашій країні.

Цей законопроект каже про те, що невід’ємні поліпшення, якщо ви є добросовісним інвестором, дають вам право на викуп об’єкта. На аукціоні ви маєте переважне право. Тобто під час формування вартості об’єкта на аукціоні пріоритетне право має особа, яка зробила невід’ємні поліпшення, її запитують, чи готова вона заплатити найвищу ціну, запропоновану на аукціоні. Це перше.

Друге. Законопроектом ліквідується велика проблема зі зривом торгів під час приватизації. Велика кількість аукціонів зривається через те, що недобросовісні учасники наганяють ціну, а потім відмовляються. Через це держава втрачає значні суми надходжень до державного бюджету.

І третє. Законопроектом ліквідується велика схема привласнення державних земель, державних і комунальних земель під забудову. Як працює схема зараз? Через інвестиційний договір ви, домовившись попередньо із підприємством балансоутримувачем державної земельної ділянки, забудовуєте земельну ділянку, віддаючи державі будь-яку кількість квадратних метрів у побудованій будівлі. Власне, це призводить до того, що земельні ділянки державної власності половини Києва, в інших містах забудовані хаотично, фактично без будь-якої конкуренції і без користі для держави. А ми говоримо про те, що якщо і відбувається такий інвестиційний договір, він так само має бути

на прозорих конкурентних засадах у системі *ProZorro* і за найкращою запропонованою ціною. На такий аукціон може прийти будь-який забудовник і дати державі найкращі умови для забудови її земельної ділянки.

Шановні колеги, я розумію, що реформи, які пропонуються нашим комітетом є дуже непопулярними і непростими. Але я дуже вас прошу підтримати цей законопроект у першому читанні, щоб ми змогли далі над ним працювати і ліквідувати цю корупційну схему.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Васильовичу, я вас дуже просив би озвучити рішення комітету. Вам дається 4 хвилини і на те, і на те. Будь ласка.

МОВЧАН О.В. Комітет на своєму засіданні ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти даний законопроект у першому читанні із застосуванням положень статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тепер ви завершили. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до обговорення. Прошу представників фракцій і груп записатися на виступи в обговоренні цього законопроекту: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Саврасову Максиму Віталійовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

САВРАСОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Добрий день! Прошу передати слово Ніні Петрівні Южаніній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Шановні українці! Чи не здається вам, що такий великий пул проектів законів неможливий для розгляду в залі взагалі. Питання приватизації є новою державною політикою, проекти законів мали бути вже напрацьовані. У цих проектах лише назва красива. Насправді, для розв'язання глибоких проблем, мають бути урядові системні проекти, які будуть пов'язані між собою і розв'язуватимуть купу проблем, яких багато назбиралося за ці роки. Чому вирішили це зробити депутати без наявного переліку об'єктів, які не

підлягають приватизації, який ніяк не може затвердити Кабінет Міністрів? Це означає, що немає державної політики. А що робимо далі з приватизацією державних об'єктів? Чи ви думаєте, що під час війни можна запустити всю приватизацію і потім ніхто за це не відповідатиме?

Щойно ви сказали, що цим законопроектом вирішується питання для тих орендарів, які здійснили невід'ємні поліпшення в розмірі не менше 25 відсотків вартості об'єкта, що вони зможуть мати переважне право на приватизацію, але за найвищою ціною, тобто без врахування тих поліпшень, які вони зробили. Але головне не це, а виключення положення про подальший продаж майна, яке не входить до майнового комплексу підприємств, що не підлягають приватизації. Так немає переліку цих підприємств. Яке окреме майно, що не входить до майнового комплексу підприємств, ви збираєтеся продавати? А це означає, що ці об'єкти можуть бути соціальної сфери, які, не подумавши, де вони можуть бути використані на користь держави під час війни, ви хочете...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я так розумію, замість Немирі виступить Кабаченко. Будь ласка.

КАБАЧЕНКО В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, наведу три основні аргументи, чому фракція «Батьківщина» в жодному разі не підтримає даний законопроект у запропонованій редакції, і дуже сподіваюся, що після нашого виступу ви також підтримаєте наше рішення.

Отже, перший аргумент. Незважаючи на чудово задекларовану мету проекту закону, яка полягає в удосконаленні норм законодавства про приватизацію для підвищення ефективності розпорядження державним та комунальним майном, норми даного законопроекту жодним чином не вирішують поставленої мети, а враховуючи зауваження, можуть призвести до поглиблення кризових явищ у сфері оренди та приватизації державного майна.

Другий аргумент. На засіданні Комітету з питань антикорупційної політики весь комітет у повному своєму складі підтримав положення, що даний законопроект містить в собі корупційні ризики, і були перераховані три значущих корупційні ризики. Але це все не головне в порівнянні з тим, що прописано в «Прикінцевих та перехідних положеннях» проекту закону. Там встановлено, що на період дії правового режиму воєнного стану у разі відсутності балансової вартості об'єкта приватизації або якщо балансова вартість об'єкта приватизації дорівнює нулю, стартова ціна такого об'єкта приватизації встановлюється аукціонною комісією в розмірі 1 гривні. При цьому оцінка об'єктів приватизації на період дії правового режиму воєнного стану не здійснюється.

Колеги, якщо мета цього законопроекту розпродати все за 1 гривню, голосуйте зеленими кнопками, якщо наша мета не допустити приватизації всього,

що є сьогодні в Україні, за 1 гривню, будь ласка, не голосуйте за цей законопроект, він абсолютно не відповідає своїй поставленій меті.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Железняк Ярослав Іванович, фракція «Голос». Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Можна передати слово Ярославу Івановичу Руцишину?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Звичайно, можна.
Ярослав Іванович Руцишин. Будь ласка.

РУЦИШИН Я.І. Шановні колеги, мені хочеться нагадати нам як кілька років тому ми приймали закон про відміну акцизних марок на лазерних дисках. Технічний прогрес пішов настільки вперед, що наш закон вже цього не обслуговував. І я хотів би сказати про системну проблему, яку ми маємо в нашому парламенті. Ми щоразу більше будемо в зашморгу технічного прогресу, інфляції або інших процесів, які відбуваються навколо, у випадку, якщо ми намагатимемося регулювати всі господарські відносини, пхатися законом у господарські відносини. Закон – це норма, якою регулюються найважливіші суспільні відносини. У даному разі маємо застосування або дію інфляції. Оскільки балансова вартість на більшості підприємствах внаслідок 30 років чи більше... Інфляція з'їла цю вартість, то заставна ціна, яка визначається і подається на аукціон, є, як правило, дуже низькою, а якщо до цього докласти руки і майно привести до відповідного стану, то можна будувати схему, яка є дуже надійною для того, щоб не допускати добросовісних набувачів до конкурсу. Отже, ця людина вносить невелику суму, потім з радістю наганяє ціну до максимальної, чим збиває всіх інших претендентів на це майно, і після того відмовляється від купівлі цього майна.

Цим законопроектом вирівнюється ця ситуація або, скажемо так, скасовується. Але системна проблема в нашому законодавстві залишається внаслідок інфляції, демографії, технічного прогресу. Ми будемо щоразу все більше і більше приймати законів на відміну попередніх, оскільки вони не встигають за технічним прогресом.

Закликаю голосувати за і задуматися над системною проблемою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Вельможний Сергій Анатолійович, група «Довіра».

Сергію Анатолійовичу, я перепрошую, до мене підійшла голова антикорупційного комітету пані Анастасія і сказала, що інформація, озвучена доповідачем, який був перед цим, не відповідає дійсності, тому що антикорупційний комітет цей законопроект не розглядав взагалі.

Я все вірно сказав? Це вам для розуміння.

Будь ласка, Сергію Анатолійовичу, вам слово.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець). Луганщина, депутатська група «Довіра». Колеги, повертаючись до теми відновлення, про що, до речі, у проекті закону немає жодного слова, зараз людей турбує насамперед осінньо-зимовий період. У деяких містах, зокрема в Києві, відключення електроенергії триває по 17 годин на добу. Люди бояться думати, що буде взимку, адже дійсно може виникнути катастрофа. Водночас із державного бюджету виділяються мільярди гривень видатків, які не є першочерговими (таких випадків десятки, про них пишуть у ЗМІ досить часто), а на найголовніше чи то не вистачає коштів, чи то немає бажання та знань. Потрібно звернути особливу увагу на забезпечення українців необхідним у цей складний період.

Переселенці 10 років не можуть отримати житло, а особи з інвалідністю та інші категорії очікують у черзі на отримання власного житла понад 35 років. За таких темпів ми не зможемо розвиватися, адже благополуччя громадян дорівнює розвитку держави.

Депутатська група «Довіра» підтримуватиме законопроект у першому читанні з подальшим доопрацюванням.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Мамка. Будь ласка, 1 хвилина. Після цього голосуємо, тому запросіть народних депутатів до залу.

МАМКА Г.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні народні депутати! Нарешті з'явилося «чудо» і ми під час воєнного стану визначили, що необхідно внести зміни до аукціону, а про старе забути. Ми змінюємо правила гри на нові, не розібравшись у старих. ДП «СЕТАМ» проводило з Фондом гарантування вкладів фізичних осіб торги, керівник ДП «СЕТАМ» отримав підозру. Це нікого не бентежить? Це нікому нецікаво? Невже ми не хочемо розібратися в тих проблемах, які існують? Тисячу підприємств беруть участь в аукціонах, виграють споріднені особи, отримують кримінальні провадження, рішення у кримінальних провадженнях немає, але ми не розбираємося, а приймаємо нове в законі. Та не повинні ми голосувати за такі зміни? Маємо розібратися зі старим, що вже натворили.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Шановні друзі, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо підвищення ефективності розпорядження державним та комунальним майном та процесів відновлення» ([№ 11069](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 208.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення законопроекту № 11069 на повторне перше читання. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 215.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про повернення даного законопроекту суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 220.

Рішення не прийнято.

Законопроект вважається відхиленим.

Шановні колеги, на засіданні Погоджувальної ради була пропозиція об'єднати обговорення двох наступних законопроектів [№ 11028](#) і [№ 11281](#) в одне.

Тому ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проектів законів: «Про внесення змін до деяких законів України щодо пріоритетного права деяких категорій внутрішньо переміщених осіб на отримання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна» (№ 11028) та «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення житлових прав внутрішньо переміщених осіб» (№ 11281). Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 284.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію об'єднати обговорення законопроектів № 11028 і № 11281 та розглянути їх за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 272.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, давайте спочатку доповіді щодо законопроектів, потім – два – за, два – проти, і голосуємо.

Фролов доповість законопроект № 11028. Будь ласка.

ФРОЛОВ П.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга

народу»). Добрий день, шановні колеги! Я дуже дякую Погоджувальній раді і президії за те, що нарешті законопроекти про захист прав внутрішньо переміщених осіб, яких в нас близько 5 мільйонів, дійшли до залу пленарних засідань. Зараз ми розглядаємо законопроект № 11028, запропонований Тимчасовою спеціальною комісією Верховної Ради України з питань захисту майнових та немайнових прав внутрішньо переміщених та інших осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України. Ним пропонується пріоритетне право для категорій внутрішньо переміщених осіб на отримання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна.

Ви знаєте, що дуже успішно працює програма «Відновлення». Вже близько 60 тисяч українських родин отримали компенсації на проведення ремонтів, а близько 3 тисяч українських родин отримали від держави сертифікати за повністю зруйноване житло і вже придбали нові оселі.

Цим законопроектом передбачається пріоритетне право окремих категорій внутрішньо переміщених осіб на отримання саме таких компенсацій. Це особи, які досягли пенсійного віку, з інвалідністю III групи, особи, які виховують дитину до шести років або двох неповнолітніх дітей, а також особи, які виховують дитину до 14 років без одного із подружжя. На жаль, ми не можемо включити в пріоритетне право на компенсацію за програмою «Відновлення» усіх ВПО, але маємо захистити ті категорії ВПО, які цього найбільше потребують. Прошу підтримати цей законопроект за основу.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується голова Комітету з питань економічного розвитку Наталуха Дмитро Андрійович. Будь ласка.

НАТАЛУХА Д.А. Дякую. Колеги, надзвичайно чутливий законопроект, особливо для незахищених категорій населення, для внутрішньо переміщених осіб. Ним пропонується ввести в категорію отримувачів допомоги і тих, хто утримує дітей, і тих, хто є пенсіонерами, інші категорії населення, які потребують захисту. Комітет, звісно, ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді прийняти його за основу в першому читанні. Прошу цю залу підтримати рішення комітету.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Давайте одразу доповідь і щодо законопроекту № 11281. Будь ласка, спочатку – Фролов, потім – Наталуха, після цього два – за, два – проти, і голосуємо два проекти підряд.

Фролов, де ви? Павле Валерійовичу, будь ласка, доповідайте законопроект № 11281.

ФРОЛОВ П.В. Шановні колеги, представляю вам другий законопроект № 11281 від Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань захисту майнових та немайнових прав внутрішньо переміщених та інших осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України. Це надзвичайно важливий законопроект. У нас близько 4 мільйонів українців, які повністю або частково втратили житло, Українська держава поки що змогла дати компенсацію за втрачене житло лише 60 тисячам українців. Це дуже мало.

Цим законопроектом передбачається проведення всеукраїнської інвентаризації (обстеження) об'єктів нерухомого майна, які можуть бути використані для забезпечення внутрішньо переміщених осіб житлом. Ідеться про об'єкти нерухомого майна державної, комунальної та, за згодою приватного власника, приватної форми власності.

Передбачається утворення при військових обласних адміністраціях координаційних комісій та комісій при районних адміністраціях, які разом з представниками Фонду державного майна, Міністерства юстиції, органів місцевого самоврядування фізично обстежать всі об'єкти, щоб створити інформаційну базу у вигляді інтерактивної карти усіх об'єктів нерухомого майна, які можуть бути використані для проживання, розміщення внутрішньо переміщених осіб. Внутрішньо переміщені особи зможуть реєструватися на цій карті і бачити технічний стан об'єктів, скільки там можна розмістити людей.

Усі громадські організації будуть долучені до розв'язання житлової проблеми переселенців. Це буде наша інформаційна база і наша карта, відповідно до яких будемо вирішувати житлові питання переселенців. Маємо розмістити 4 мільйони українців. Прошу підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Знову Дмитро Андрійович Наталуха. Будь ласка.

Дмитре Андрійовичу, позиція комітету щодо законопроекту № 11281.

НАТАЛУХА Д.А. Шановні колеги...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Андрійовичу, я перепрошую, тут вже інший комітет. Я не перевернув сторінку.

Горбенко Руслан Олександрович. Будь ласка, позиція комітету щодо законопроекту № 11281.

ГОРБЕНКО Р.О., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Шановні друзі, вітаю! Прошу підтримати даний законопроект, бо це дуже важливо для наших переселенців. Важливо провести інвентаризацію

і створити інформаційну базу, щоб у майбутньому і вже зараз їм допомогти. Іде третій рік, а ми бачимо, в якому стані ці МКП – умови житла для них дуже жахливі. База для створення нового житла є, треба тільки наша політична воля.

Дуже дякую за підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу представників фракцій і груп записатися на виступи в обговоренні цих законопроектів: два – за, два – проти.

Арсенюк Олег Олексійович, фракція політичної партії «Слуга народу».

АРСЕНЮК О.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (одномандатний виборчий округ № 195, Черкаська область, політична партія «Слуга народу»).
Прошу передати слово Максиму Ткаченку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Ткаченко. Будь ласка.

ТКАЧЕНКО М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).
Олеже Олексійовичу, дякую вам. Представник Черкащини, людина, яка разом з нами захищає права переселенців на Черкащині. Дякую нашому міжфракційному депутатському об'єднанню «ВПО України», до складу якого входять представники усіх фракцій та груп, а також Тимчасовій спеціальній комісії Верховної Ради України з питань захисту майнових та немайнових прав внутрішньо переміщених та інших осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України за ці законопроекти і за їх підтримку. Прошу усіх колег підтримати.

Ми знаємо, що в країні є багато різних програм для українців, але ми хочемо, щоб внутрішньо переміщені особи були в пріоритеті у відповідних програмах, тим паче зараз великій кількості переселенців зупиняють виплати у розмірі 2 та 3 тисячі гривень на компенсацію за найм житла. Норми цих законопроектів дають можливість мільйонам родин з Херсонщини, Донеччини, Луганщини, Сумщини, Харківщини, які є українцями, залишаються в країні, вірять в нашу країну, в нашу перемогу і чекають на повернення додому, отримати інші додаткові блага.

Дякую всім колегам за ці два законопроекти. Прошу максимально підтримати їх для наших людей, для наших внутрішньо переміщених осіб.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Гончаренко Олексій Олексійович, фракція «Європейська солідарність».

ГОНЧАРЕНКО О.О. Підтримую законопроект. Прошу передати слово Ірині Геращенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Володимирівна Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, з 2014 року для нашої команди питання допомоги і підтримки ВПО є пріоритетним, і я є співавтором законопроекту про ВПО, який з'явився в 2014 році. Мій колега Артур Герасимов також напрацював дуже важливий законопроект щодо підтримки ВПО, будинки яких залишилися на окупованих територіях. Ми чекаємо в залі і цього законопроекту, а сьогодні підтримаємо роботу шановного колеги пана Фролова.

Війна в Україні почалася в 2014 році. Але проблема в тому, що половина країни цього не усвідомлювала і світ не до кінця зрозумів ризику, які несе терористична держава – російська федерація. Сьогодні десяти роковини трагедії МН17. Тоді росія вбила 298 мирних громадян, із них 80 – діти. Тоді, на жаль, світ не ввів секторальні санкції проти країни-терориста, що сприяло продовженню війни, вбивствам, геноциду українців.

Ви знаєте, дуже символічно, що саме сьогодні із СІЗО вийшов Роман Червінський, український герой-розвідник, який у 2019 році здійснив унікальну спецоперацію: вивіз з окупованої території покидька, проксі російського Цемаха, причетного до збиття МН17, який мав стати свідком у суді проти путіна і російської федерації. На жаль, Цемаха віддали незасудженим, він зараз знаходиться в москві без вироку, хоча мав бути свідком у цій страшній трагедії, а Червінський півтора року провів у СІЗО за абсолютно надуманою справою.

Ми вітаємо Романа Червінського на волі і просимо вшанувати пам'ять всіх жертв трагедії МН17, а це 298 загиблих, із них 80 – діти, хвилиною мовчання.

(Хвилина мовчання).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Далі Мамка Григорій Миколайович, «Платформа за життя та мир».

МАМКА Г.М. Шановні народні депутати, ми розглядаємо дуже важливу ініціативу. Чому цей законопроект важливий? Тому що ним розкривається більше питань, які ми зобов'язані вирішити для людей. Але я пропоную, щоб автори доопрацювали даний проект закону. Ну, невже ми проти компенсації за пошкоджене майно. Зверніть увагу, ми як держава повинні не компенсувати, а зобов'язані відшкодувати. Компенсація може бути 100 гривень, а відшкодування – у розмірі вартості пошкодженого об'єкта. Чому ми не піднімаємо цього питання?

Є система компенсаційного механізму, який вже прийнятий, враховані всі ідеї та ініціативи народних депутатів, Кабінету Міністрів. Але, зверніть увагу, цей законопроект про пріоритетне право на отримання компенсації і визначення категорій. А невже в даному випадку право не повинно бути гарантовано державою, виконуватися терміново і на 100 відсотків. Чому в компенсаціях визначаємо категорії, але забуваємо про одну просту історію: у держави немає коштів, а люди чекають компенсації. А чи повинна держава терміново її видати або відповідати за те, що не видала хоча б компенсації, то про це забуваємо.

Шановні колеги, всі історії щодо компенсації (відшкодування) повинні розглядатися в комплексі. Якщо процедура отримання компенсації недосконала, то не повинно бути пріоритетного права деяким категоріям ВПО, не треба виділяти кому, коли і як правильно надавати її.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Наливайченку Валентину Олександровичу, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

Михайло Михайлович Цимбалюк, потім – Вельможний, Клименко Юлія, і голосуємо.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановний пане Голово! Шановні колеги! Насамперед, дякую Валентину Наливайченку за передане слово. Тема внутрішньо переміщених осіб є надзвичайно чутливою і важливою. Ми підтримуємо законодавчу ініціативу колег з міжфракційного об'єднання, взагалі дякуємо за їхню роботу. Прикро, що сьогодні немає представника уряду, який відповідає за цю тему, бо ми хотіли б почути їх позицію і те, що вони роблять для внутрішньо переміщених осіб.

Те, що планується зробити реєстр приміщень, в яких можуть проживати внутрішньо переміщені особи, – це дуже важливо. Але чи кажемо ми про те, що держава має повністю компенсувати власникам цих приміщень за проживання внутрішньо переміщених осіб? Бо проблема в цьому є, хто на місцях, знають про це.

За останніми даними кількість внутрішньо переміщених осіб у країні становить 4,9 мільйона, а отримують допомогу у розмірі 2 тисячі гривень на дорослого і 3 тисячі гривень на дитину або людину з інвалідністю – 2,6 мільйона осіб. А як живуть решта? Вони що, всі працевлаштувалися і мають достаток відповідно до закону – на одного члена родини 8 тисяч 444 гривні доходу? У мене є велике питання. Сьогодні уряд, навпаки, розробляє порядок, щоб деяких позбавити і цієї допомоги, і дати їм субсидію на проживання. Субсидія потрібна, але чи всі її отримують і умова така, щоб власник житла офіційно сплачував податки. Проблема є, її потрібно розв'язувати, щоб ці люди були тут, в Україні, а не шукали кращого життя за кордоном.

Голосуємо за два законопроекти за і вимагаємо від уряду конкретних дій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вельможний Сергій Анатолійович, потім – Клименко Юлія Леонідівна. Будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги, саме зараз у наших руках вирішення питання з переселенцями. Ми повинні створити всі умови хоча б для тимчасового розміщення людей за державний кошт, у подальшому для створення робочих місць поряд із цими об'єктами, для будівництва нового житла та всієї інфраструктури. Ми маємо зберегти громадян у країні, у нашій державі, адже ці люди і є Україна.

Прошу підтримати ці законопроекти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Клименко Юлія Леонідівна, фракція «Голос», і після цього голосуємо.

КЛИМЕНКО Ю.Л., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Шановні колеги, безумовно, ми підтримуємо ці два популістичних законопроекти. А знаєте, чому вони популістичні? Тому що під них немає грошей і немає бюджету. Коли ми з вами приймали закон про компенсацію, було багато поправок, у тому числі й моїх, про те, що компенсацію повинні отримати насамперед найменш захищені категорії громадян, ті, у кого, наприклад, була одна квартира в Маріуполі і більше нічого. Замість цього мільярди бюджету роздерибанені на Пущу-Водицю, котеджі по тисячу метрів та інші котеджні містечка, а люди, які повинні були отримати компенсацію, нічого не мають. Популізм чистої води. Передбачайте в бюджеті і тоді буде для всіх компенсація.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення законопроектів № 11028 і № 11281. Я буду по чергово ставити їх на голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо пріоритетного права деяких категорій внутрішньо переміщених осіб на отримання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна» ([№ 11028](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 290.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

І одразу ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення житлових прав внутрішньо переміщених осіб» ([№ 11281](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 280.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Шановні колеги, є пропозиція комітету скоротити наполовину строки подачі поправок і пропозицій для підготовки до другого читання законопроектів № 11028 і № 11281.

Ставлю на голосування озвучену пропозицію. Прошу голосувати.

«За» – 226.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Ідемо далі. Проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» щодо забезпечення оприлюднення замовниками у електронній системі закупівель інформації про ціни на матеріальні ресурси під час закупівель послуг з поточного ремонту та робіт з будівництва (прозоре будівництво)» ([№ 11057](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення законопроекту № 11057 до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 264.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 222.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, запрошую до слова народну депутатку України Радіну Анастасію Олегівну. Будь ласка. Потім – голова комітету Наталуха.

РАДІНА А.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Це законопроект про прозорість будівельних закупівель. Я дуже прошу підтримати його в першому читанні. Чому це важливо? Ціна питання щонайменше 520 мільярдів гривень. Саме стільки ми витратили на будівельні закупівлі, і це тільки те, що ми бачимо на електронній платформі *ProZorro*. На жаль, змушена вам сказати, що 80 відсотків кошторисів цих закупівель сховані і закриті. Коли ми все-таки спробуємося добути ці кошториси і подивитися в них, ми все ще бачимо, що ціни на елементарні речі – дерев'яні колоди, арматуру, пісок – завищені вдвічі, втричі. Ми маємо покласти цьому край.

Більше того, добути ці кошториси – це окреме завдання із зірочкою. Мені як голові антикорупційного комітету вдалося отримати через депутатські запити

лише 7 відсотків відповідей щодо кошторисів від загальної вартості будівельних підрядів на фортифікації, у відповідь на решту запитів мені сказали: до побачення, у вас неправильний запит, це не ваше діло, як ми витрачаємо бюджетні гроші. І це ганьба, колеги! Відповідно ми маємо ухвалити зміни до закону, покласти цьому край і зробити кошториси будівельних закупівель відкритими.

Більше того, ми маємо доказ того, що такий підхід працює. Коли в цьому залі ми відкрили і зробили прозорими ціни за одиницю товару в нетаємних незбройних закупівлях, то мали результат. Не я, а Рахункова палата сказала, що ми таким чином зекономили 8 мільярдів гривень із 40 мільярдів гривень, які витрачаються на це за рік.

Отже, колеги, дуже прошу підтримати прозорість будівельних закупівель і економію бюджетних коштів.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо вам, Анастасіє Олегівно.

Тепер вже точно Дмитро Андрійович Наталуха. Будь ласка.

НАТАЛУХА Д.А. Добрий день, шановні колеги! Безпрецедентно важливий законопроект для прозорості здійснення будівництва, ремонтів і відновлення об'єктів інфраструктури. Ним фактично дозволяється на першому етапі проведення закупівель з цих послуг продемонструвати вартість матеріалів і компонентів, які використовуватимуться в процесі. Саме на етапі закупівлі цих компонентів і матеріалів дуже часто недобросовісні учасники завищують ціну робіт і ціну проекту як такого, і звідти потім заплутується весь клубок корупції і недобросовісності. Норми законопроекту зобов'язують декларувати ціни на компоненти і матеріали з самого початку, що надалі унеможливило б штучне завищення вартості робіт.

Тому комітет, безумовно, підтримав у першому читанні за основу цей проект закону, і я закликаю вас зробити те саме для того, щоб зменшити кількість майбутніх скандалів, які ми постійно бачимо, із використанням публічних коштів на будівництві, реконструкції та відновленні об'єктів критичної інфраструктури.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу представників фракцій і груп записатися на виступи в обговоренні цього законопроекту: два – за, два – проти.

Степан Іванович Кубів, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

КУБІВ С.І. Пане Голово, прошу передати слово Вікторії Сюмар.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторія Сюмар. Будь ласка.

СЮМАР В.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Безумовно, законопроект, який ми сьогодні розглядаємо, є одним із найважливіших. Ним закриваються серйозні корупційні дірки, про які сьогодні тут вже сказала Анастасія Радіна. Зокрема корупційна схема, коли спочатку виграється тендер за одні гроші, а потім до договору просто вносяться зміни, і ви не можете отримати інформації про те, як змінилися ціни на якісь товари, наскільки здорожчало виконання тих чи інших робіт. Є ще одна схема, про яку мені дуже багато розповідають, – як списуються гроші нібито на ремонт об'єктів там, де ведуться бойові дії. Школу нібито поремонтували, роботи ніхто не прийняв, зрештою прилетіла ракета – школи немає, гроші списані. Тут теж має бути прозорість щодо того, що ми робимо і як робимо в цій сфері, бо це сьогодні дійсно принципово важливе питання.

Чого чекають люди від українського парламенту? Ну, як мінімум, звіту, коли буде відбудоване їхнє житло, яке не відбудовується, тому що хтось розкрадає кошти на великих глобальних об'єктах, що відбулося з фортифікаціями, чому пропустили ворога на Харківщині. А ми казали, що фортифікаційних споруд недостатньо. Із шести областей були надані відповіді, але, думаю, тимчасова слідча комісія має представити звіт, дати відповіді на ці питання.

І ключове сьогодні: що відбувається в нас із захистом енергооб'єктів? Тому що це теж про гроші, матеріали, витрати. Нам казали, що вони захищені. Ми побачили як – країна без світла саме через це. Звіт щодо цього також має прозвучати в стінах українського парламенту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Кострійчуку Сергію Володимировичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

КОСТРІЙЧУК С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Бужанському Максиму Аркадійовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Максиме Аркадійовичу.

БУЖАНСЬКИЙ М.А., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 25, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Ви знаєте, чарівної палички немає, як немає і простих рішень для того, щоб подолати корупцію в забудівлі. Більше того, якщо будемо відверті, дізнаємося, що сама система *ProZorro* формує корупцію на початковому етапі, коли

видаються стартові технічні умови, де ціна вже не важлива, виграє той, хто дає меншу ціну, але дають всі свої. Ми маємо прийняти цей законопроект, щоб суспільство бачило, яку ціну пропонують учасники конкурсу.

Я вважаю, якби ми підтримали пані Анастасію і прийняли цей законопроект раніше, може, багато цікавого дізналися б про панів Кубракова та Мустафу Найєма і про діяльність Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури України. Але ми голосуємо це тільки зараз. Прошу всіх підтримати законопроект пані Анастасії Радіної, проголосувати зеленою кнопкою, а вже наступний – червоною.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народна депутатка Совсун, я так розумію, передає слово Железняку Ярославу Івановичу. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги, я, безумовно, підтримую цей законопроект і вважаю, що це не тільки необхідна, а й дуже своєчасна ініціатива. Я раджу вам зробити дуже простий експеримент: зайдіть на *bi.prozorro.org*, відкрийте тендери деяких державних компаній, наприклад, ДП «НАЕК «Енергоатом», і перевірте, за якими цінами вони закупають дуже прості товари для будівництва або ремонту. Ви побачите, що зазвичай ціни на фарбу, яку ви можете знайти в «Епіцентрі» або інших магазинах, будуть з націнкою в два-три рази. Так виглядає стандартна українська корупція на відбудові.

Цим законопроектом не забороняється менеджменту «Енергоатому», інших державних підприємств красти, бо для цього в нас існує антикорупційна структура, але його норми зобов'язують їх публікувати інформацію і кошториси, за якими цінами це відбувається. Я згоден з колегою, що, на жаль, через змінений статус народного депутата дуже часто державні підприємства, інші замовники відмовляють в наданні кошторисів. І я вважаю за потрібне з боку українського парламенту нагадати всім іншим, що ми працюємо в парламентсько-президентській республіці. Якщо деякі чиновники або представники державних компаній не хочуть самостійно надавати і публікувати ці кошториси, тепер це буде відкрита інформація для вас, антикорупційних органів і журналістів. Щиро дякую за підтримку цього законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Кириленку Івану Григоровичу, фракція «Батьківщина».

Шановні колеги, після цього будемо голосувати.

Кабаченко Володимир. Будь ласка.

КАБАЧЕНКО В.В. Фракція «Батьківщина». Дві основні цифри, до яких я хочу повернутися у своєму виступі. Перша цифра – 500 мільярдів гривень – це ті кошти, які Україна недоотримала в державний бюджет за останні п'ять років.

Тому, шановні колеги, питання насамперед до нас: навіщо нам необхідно було витратити цілих п'ять років, щоб прийняти цей чудовий і абсолютно правильний законопроект.

Друга цифра – 7 відсотків, на яких наголосила під час виступу авторка цього законопроекту. Уявіть собі, голова Комітету з питань антикорупційної політики отримала через депутатські запити лише 7 відсотків відповідей щодо кошторисів від загальної вартості будівельних підрядів. А який відсоток відповідей на свої звернення і запитання може отримати українець? Скоріше за все – нуль відсотків.

Тому фракція «Батьківщина» у повному складі підтримує дану ініціативу. Ми закликаємо абсолютно всіх підтримати запропонований законопроект, прийняття якого сприятиме забезпеченню більшої прозорості у закупівлях робіт з будівництва та послуг з поточного ремонту, зокрема у випадках виконання робіт з будівництва автомобільних доріг чи надання послуг з їх ремонтом, впливатиме на посилення конкуренції будівельних закупівель та матиме позитивний вплив на розвиток будівельного бізнесу, покращення умов у повоєнній відбудові держави.

Дякую за увагу. Прохання підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів приготуватися до голосування.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» щодо забезпечення оприлюднення замовниками у електронній системі закупівель інформації про ціни на матеріальні ресурси під час закупівель послуг з поточного ремонту та робіт з будівництва (прозоре будівництво)» ([№ 11057](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 276.

Рішення прийнято.

Дякую. Рухаємося далі.

Наступний законопроект 110... (*Шум у залі*).

Геращенко – з процедури. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую. Шановний пане Голово, коли ви давали слово для репліки депутату Задорожньому, на табло висвітилося, що він представляє фракцію «Слуга народу». Водночас ми бачили інформацію в медіа, що фракція «Слуга народу» начебто виключила Задорожнього зі свого складу. Ми просимо публічного роз'яснення стосовно Миколи Задорожнього: він є членом фракції «Слуга народу» чи вже позафракційний?

Дякуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Миколо Задорожній, вас щойно згадали. Якщо можете, проясніть, будь ласка, ситуацію.

ЗАДОРЖНИЙ М.М. Шановні колеги, ви бачили офіційний реліз керівництва фракції «Слуга народу». Наразі я відсторонений від роботи у фракції.

Стосовно тих подій, які відбуваються, у нас є чинне законодавство і ми будемо працювати в його межах. А пані Ірині хотів би сказати, що у вашій фракції також є люди, які брали хабарі, що зафіксовано на відео, і чомусь теж ходять по залу, працюють в межах чинного законодавства. Тому будемо працювати так, як дозволяє закон.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, рухаємося далі.

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності розпорядження майном соціальної сфери та вдосконалення законодавства в сфері оренди» ([№ 11071](#)).

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про включення законопроекту № 11071 до порядку денного сесії. Прошу голосувати. Потрібно 226 голосів.

«За» – 226.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 222.

Рішення прийнято.

Я запрошую до слова від імені авторів і комітету заступника голови комітету, голову підкомітету Комітету з питань економічного розвитку Мовчана Олексія Васильовича.

Будь ласка, Олексію Васильовичу.

МОВЧАН О.В. Шановні колеги, це важливий законопроект. Нагадаю, у 2019 році одним із перших законів, який прийняла Верховна Рада дев'ятого скликання, була нова редакція Закону «Про оренду державного та комунального майна». Цей законопроект є великим апгрейдом, оновленням, законодавства про оренду державного та комунального майна. У ньому є багато технічних змін, які були виявлені під час аналізу великої кількості договорів і транзакцій в оренді державного, комунального майна.

Крім усього іншого, законопроектом передбачається, що пільгове право оренди надається органам місцевого самоврядування, які знаходяться в окупації, для розміщення ВПО та своїх установ і організацій. Наприклад, Маріупольська міська рада може орендувати за пільговими умовами в будь-якій іншій міській раді комунальне майно.

Також пропонується надати пільгову оренду для закладів охорони здоров'я первинної ланки, які поширюються в рамках медичної реформи.

Крім того, є великий блок, який стосується розміщення засобів зв'язку, тобто вишок мобільних операторів, щоб під час війни покриття мобільного зв'язку було стабільнішим і якіснішим. Тобто створюються умови для розміщення засобів мобільного зв'язку.

Дуже важливо, у цьому законопроекті є один складний блок, на який я хочу, щоб ви звернули увагу. Він стосується оренди майна закладів освіти. У чому проблема? Закон «Про приватизацію державного та комунального майна» і «Про освіту» мають колізію, тому що в контексті управління майном говориться різне, що призводить до того, що в Україні є десятки тисяч будівель і споруд, які мають статус закладів освіти, але позбавлені будь-якого обігу, окрім як розміщення закладів освіти. Наприклад, ви законно не можете розмістити ВПО в закритому гуртожитку комунальної або державної власності, не можете провадити будь-яку іншу діяльність, окрім як обслуговування освітнього процесу в цьому закладі освіти. У законопроекті йдеться про те, що, якщо майно не використовується для цілей закладу освіти, там не проводиться будь-яка діяльність – наприклад, в селі закрили школу, там нічого не відбувається, понад три роки не використовується це майно за цільовим призначенням, тоді можна розширити відповідно до переліку, затвердженого Кабінетом Міністрів, цільове призначення використання цього майна, тобто провадити якісь інші види діяльності. Наприклад, в кампусі університету, в будівлі, яка не використовується, розмістити коворкінг або кав'ярню для студентів, або щось іще. Якщо майно неможливо використати, тоді воно може бути або проданим, або переданим під інші цілі іншим органам державної влади.

Шановні колеги, це складна реформа. Профільний Комітет з питань освіти, науки та інновацій підтримав цей законопроект до першого читання, до другого читання ми його доопрацюємо.

Комітет з питань економічного розвитку рекомендував Верховній Раді прийняти його за основу в першому читанні із застосуванням положень статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Дякую. Прошу підтримати.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти.

Степан Іванович Кубів, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

КУБІВ С.І. Шановний пане головуєчий, прошу передати слово Ніні Петрівні Южаніній.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, я зараз вам скажу думку громадян України, яку ви, мабуть, також поділяєте. Процес приватизації, який існує в нашій країні з 90-х років, – це взагалі ахіллесова п'ята нашої країни. Вам не здається, що держава не отримує ні справедливого розподілу, ні грошей в бюджет, завжди ці справи закінчуються якимось кримінальним провадженням, там завжди є корупція, навіть на майданчиках *ProZorro*. Продажі дуже часто змовляються претенденти на викуп таких об'єктів, відбуваються процеси, які все одно не приносять нічого державі. Я про те, що ті, хто голосує зараз за ці проекти законів, очевидно або є майбутніми бенефіціарами таких об'єктів, або просто, чуючи думку, що держава неефективний власник, тупо хочуть якимось чином зробити все можливе, щоб в державній власності нічого не залишилося.

Я за розумну приватизацію, за те, щоб коли Міністерство освіти і науки проти приватизації об'єктів, які належать до закладів освіти, не приватизовувати їх, навіть якщо вони не використовуються три роки. Ми третій рік у війні, зрозумійте це! Що ви робите! Не так давно бомбосховища були нікому не потрібні, всі вважали, що їх можна пускати на продаж, забули про них, а сьогодні ви так само говорите про заклади освіти. Взагалі мені дуже сумно. Чи не системне це знищення майбутнього нашої держави, майбутнього покоління? Зараз ви навіть не знаєте, яка кількість дітей буде в Україні, як можна використати ці об'єкти для закладів освіти, що робити далі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Штепа, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ШТЕПА С.С., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (одномандатний виборчий округ № 77, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»).* Добрий день! Прошу передати слово Ігорю Павловичу Фрісу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Павлович Фріс. Будь ласка.

ФРІС І.П. Колеги, ключове питання, на якому наголосив Олексій, якому всі приділили увагу, – щодо можливості приватизації шкіл і дитячих навчальних закладів, садків, які не використовуються три роки і більше. Для розуміння, свого часу в Івано-Франківську продали дитячі садки, а коли почався демографічний бум, почали народжуватися діти, не було куди цих дітей влаштувати. У садки записували дітей з пологового будинку, у перший день їх народження. Чи потрібні такі речі в цьому законопроекті? Мені здається, що не потрібно. Думайте, за що ви будете голосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Григорович Кириленко, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г. Фракція «Батьківщина». Друзі, відчуття якогось театру кривих дзеркал. Пане головуючий, зверніть увагу, із 100 відсотків депутатських законопроектів, внесених на сьогодні і наступні дні, 90 відсотків – це про внесення змін до законів, які були прийняті в цьому залі цим скликанням, половина із яких має глобальний характер.

Цим законопроектом задіюється 10 міністерств, Фонд державного майна, тисяча підприємств, сотні тисяч людей, причетних до цієї теми. Де уряд? Де Фонд державного майна, за повноваження, космічні зарплати, чисельність якого ми тут голосували? Та це їх питання, а не Верховної Ради. Один депутат і два помічники написали глобальний, системний законопроект. Це під силу одному депутату, навіть талановитому?

Друзі, абсолютно правильно звучать зауваження, не просто зауваження, а застереження, що ми вже проходили школу дитячих садків: трохи впала народжуваність, віддали на приватизацію, зараз лікті кусаємо, а тут віддаємо все. Друзі, як так можна? І структури, які, якщо є проблема, повинні були подати до першого читання комплексний, системний законопроект, написали сотні зауважень. Як казав один класик, «був би ум з ума можна зійти». Доки це продовжуватиметься? Для кого ми це приймаємо?

Шановні колеги, ми категорично проти таких новацій. Депутатська ініціатива – так, інновації – не підходять. Фракція «Батьківщина» проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Лариса Миколаївна Білозір, група «Довіра». Будь ласка. Потім – Руцишин, фракція «Голос», і будемо голосувати.

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Депутатська група «Довіра». Колеги, тут ідеться не про всі заклади освіти, а про державне майно (гуртожитки), яке не можна ні приватизувувати, ні передати в оренду. Якщо там є якась процедура, одразу приходить прокуратура.

У нас була зустріч з представниками Фонду державного майна. До нас звертаються благодійні фонди, громадські організації, інвестори. Наприклад, благодійна організація «Карітас» готова вкласти величезні кошти в гуртожитки в Київській області, які руйнуються, людям каміння на голову падає, щурі бігають. Міжнародні благодійні фонди, вкладаючи в це гроші, хочуть знати, що тут не буде прокуратури, правоохоронців, що все легально, що їм можна нормально передати ці об'єкти в оренду. Тут ідеться не про школи та інші освітні заклади, а лише про гуртожитки, щоб віддати їх в оренду для ВПО. Це рішення

дозволить створити житло для людей, які через війну втратили домівки, а ми тут вже вперлися. Ми взагалі уважно читаємо законопроекти? До другого читання можна подати поправки. Але ні, ми зберігаємо проблему – у нас є купа гуртожитків, з якими нічого не можна зробити, каміння і далі падатиме на голову людям. На жаль, дуже багато державного майна об'єктів закладів освіти просто руйнується, втрачається, тому що механізму його раціонального використання немає. А скільки було, що не прийняли закон, щоб Міністерство освіти і науки передало гуртожитки, які руйнуються. По три роки стоять, і ми не можемо передати, військові там не можуть нормально дислокуватися. Це треба було зробити ще до війни.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрчишин Ярослав Романович передає слово Руцишину. Будь ласка.

РУЦИШИН Я.І. Дякую. Шановні колеги, тут та сама системна проблема. Якщо попередній законопроект ми приймали, бо не виконується основний закон, оскільки Міністерство фінансів через брак коштів не фінансує виконання законів, які ми з вами прийняли, то нам треба приймати наступний законопроект про пріоритетність відшкодування коштів людям, які зазнали певних втрат у майні. А цей законопроект є необхідний під впливом демографії. Демографія у нас була і до війни не в кращій ситуації. Ми могли спрогнозувати, що об'єкти соціального призначення не будуть завантажені, особливо в сільській місцевості, в повній мірі, тим не менше ми обмежили законом місцеве самоврядування управляти цими об'єктами.

Я хочу підтримати мого колегу, який сказав, що ми приймаємо недолугі закони, плодимо більше колізій ніж законів, внаслідок чого маємо проблеми на місцях.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Прошу народних депутатів зайняти свої місця, переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності розпорядженням майном соціальної сфери та вдосконалення законодавства в сфері оренди» ([№ 11071](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 203.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення законопроекту № 11071 на повторне перше читання. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 214.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення законопроекту № 11071 суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 214.

Рішення не прийнято.

Законопроект вважається відхиленим.

Рухаємося далі. Наступний законопроект [№ 11139](#).

З процедури? Мотовиловець Андрій Вікторович. Будь ласка.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Друзі, бачимо, що у нас немає потенціалу для голосування за наступний законопроект. Тому я пропоную перейти зараз до розгляду законопроекту [№ 11256-2](#), тобто змінити порядок розгляду законопроектів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, всі почули пропозицію.

Ставлю на голосування пропозицію про зміну черговості розгляду питань сьогоднішнього порядку денного і зараз перейти до розгляду законопроекту № 11256-2.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 210.

Рішення не прийнято.

Отже, рухаємося за порядком денним, шановні. Наступний законопроект...

З процедури? Задорожній Микола. Будь ласка.

ЗАДОРОЖНІЙ М.М. Шановні колеги, в попередньому своєму виступі, під час репліки, мною була здійснена обмовка. Малося на увазі, що до депутата однієї із фракцій цього парламенту також є питання у правоохоронних органів і суспільство бачило відео про вручення йому хабара.

У справі стосовно мене, хабара я не брав і не планував. У межах чинного законодавства буду захищати свої права.

Дякую за увагу. Прошу взяти до відома.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, рухаємося далі. Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо підвищення ефективності управління державним майном, вдосконалення механізму реалізації арештованого майна та наближення правових стандартів в Україні до європейських стандартів» ([№ 11139](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення законопроекту № 11139 до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 216.

Рішення не прийнято.

Ми не включили його до порядку денного сесії.

Тоді давайте так: я зараз поставлю на голосування проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав» щодо адміністративної процедури» ([№ 11059](#)) для включення його до порядку денного сесії (*Шум у залі*).

Що з процедури? Будь ласка, Артуре Володимировичу.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний Руслане Олексійовичу, всі ці законопроекти включені до порядку денного. Як на мене, не потрібно голосувати за їх включення до порядку денного, ми просто маємо переходити до їх розгляду. Щиро вам дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артуре Володимировичу, а давайте я зараз звернуся до Апарату, тому що в мене ці законопроекти першими стоять в розділі «для включення до порядку денного та прийняття рішення». Апарат каже, що вони не включені до порядку денного сесії. Посилаючись на це, прошу рухатися далі.

Ставлю на голосування пропозицію про включення проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав» щодо адміністративної процедури» (№ 11059) до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 156.

Рішення не прийнято.

Не включили до порядку денного.

Рухаємося далі. Наступний проект Закону «Про саморегулювання господарської та професійної діяльності» ([№ 4221](#)). Він включений.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього законопроекту за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 205.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова голову підкомітету Комітету з питань економічного розвитку Ганну Василівну Лічман.

Ганно Василівно, ви і від авторів, і від комітету, тому до 4 хвилин. Але ми обов'язково маємо почути рішення комітету. Будь ласка.

ЛІЧМАН Г.В. Шановні колеги, сьогодні у нас такий трохи стресовий день, тому буду намагатися стисло.

Кращою ознакою наближення України до ЄС є швидкий розвиток саморегулювання господарської та професійної діяльності в Україні. Зараз кожна галузь розробляє свою модель саморегуляції. Але через декілька років зібрати всі ці моделі до купи нам буде дуже важко. Тому нам потрібен рамковий законопроект, який стане законодавчою основою для створення та діяльності саморегулювальних організацій. Саме таким є законопроект № 4221. Він рамковий, ним встановлюються загальні засади.

На сьогодні ми розуміємо, що законопроект не ідеальний, але просимо підтримати в першому читанні і допомогти у розв'язанні названої проблеми, а також запрошуємо колег разом доопрацювати його.

Щодо рішення комітету. За результатами обговорення народні депутати, члени комітету, прийняли рішення внести проект Закону «Про саморегулювання господарської та професійної діяльності» ([№ 4221](#)) на розгляд Верховної Ради та за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Колеги, це дуже важливо. Будь ласка, підтримайте.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу представників фракцій і груп записатися на виступи в обговоренні цього законопроекту: два – за, два – проти.

Ганно Василівно, ви вже можете сісти на своє місце. Дякую.

Руцишин Ярослав Іванович, фракція «Голос». Будь ласка.

РУЦИШИН Я.І. Шановні колеги, дуже шкода, що ми дійшли до такої ситуації, коли законопроекти, пов'язані з економікою, не набирають відповідної кількості голосів через відсутність депутатів у залі. Але цей законопроект є дуже важливим, дуже болітиме, якщо ми його не проведемо.

Сьогодні я постійно виступав з приводу законопроектів, які стоять у порядку денному, говорив про системну кризу, яка є в парламенті і яку нам згодом треба буде вирішувати. Системна криза стосується технічного прогресу,

за яким ми не встигаємо, нашої демографії, яку не беремо до уваги, інфляції, що відбувається в країні, а ми її не враховуємо. У даному випадку ми говоримо про організаційні проблеми.

Сьогодні було сказано, що тут немає Кабінету Міністрів, який мав би напрацьовувати ці документи і з кращою якістю. Цим законопроектом дається можливість віддати повноваження регулювання самих себе тим людям, котрі щоденно займаються тяжкою працею, конкурують. Власне, створення таких організацій приведе до того, що ми покладемо нормотворення, створення своїх стандартів регулювання, саморегулювання на організації, які в цьому є фаховими, щодня беруть участь у конкуренції, знають, в який спосіб це зробити, щоб у майбутньому перемагати глобальну конкуренцію.

Я просив би всіх мобілізуватися і не дати цьому законопроекту бути відправленим на доопрацювання або взагалі, не дай Боже, відхиленим. Це дуже важливо. Закликаю всіх голосувати за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Бакумов Олександр Сергійович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

БАКУМОВ О.С. Шановні колеги, давайте підтримаємо даний проект закону в першому читанні. Ним встановлюються загальні засади саморегулювання господарської та професійної діяльності, що здійснюється саме через ці саморегулювальні організації. Дія такого закону не поширюється на сферу національної безпеки та оборони, суддівське та прокурорське самоврядування.

Законопроектом визначаються основні завдання та принципи саморегулювання господарської і професійної діяльності, підвищується ефективність регулювання відповідних видів діяльності, забезпечується розробка і затвердження правил господарської і професійної діяльності. Це перше читання. Ми уніфікуємо ці процеси в державі, і таким чином зробимо більш ефективні певні види діяльності.

Дякую за увагу. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кириленко Іван Григорович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г. Прошу передати слово Кабаченку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кабаченко. Будь ласка.

КАБАЧЕНКО В.В. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, трохи історії. У грудні 2019 року був зареєстрований такий самий законопроект за уряду Гончарука, з відставкою якого проект було знято з розгляду, і сьогодні ми розглядаємо законопроект № 4221 за авторства Лічман, Підласої та

Кисилевського. На загальне питання: чи потрібен взагалі закон про саморегулювання, відповідаю, що так, є необхідність в законодавчому визначенні статусу саморегулювальних організацій. На сьогодні таке явище як саморегулювання є ексклюзивною можливістю обраних. Десятки об'єднань вже виконують саморегулювальні функції, і при цьому не можуть офіційно позиціонувати себе як СРО. А цей статус дасть їм репутаційні вигоди, помітність для споживача, впливовість серед вітчизняних та міжнародних партнерів, і, звісно, це перший крок на шляху до встановлення організації як визнаного всіма регулятора.

Однак, незважаючи на перераховані плюси і необхідність існування цього законопроекту, фракція «Батьківщина» не може підтримати даний законопроект у запропонованій редакції, бо він потребує доопрацювання, його положення не відповідають принципам господарювання: якщо законом передбачена обов'язковість членства господарської або професійної діяльності у відповідних сферах відповідного виду, суб'єкт господарської або професійної діяльності не може здійснювати господарську або професійну діяльність у таких сферах відповідного виду без набуття членства хоча б в одній саморегулювальній організації. Якщо ми приберемо це положення до другого читання, фракція «Батьківщина» готова підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Герасимов Артур Володимирович, фракція «Європейська солідарність».
Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Прошу передати слово Кубіву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Степан Іванович Кубів. Будь ласка.

КУБІВ С.І. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Даний законопроект і запропоновані принципи потрібні. Але хочу сказати, що євроінтеграційний комітет у своєму висновку чітко зазначає, що проект потребує доопрацювання в частині усунення правової невизначеності та уточнення ознак принципу недискримінації, за яким здійснюється саморегулювання господарської та професійної діяльності. Є застереження і зауваження Антимонопольного комітету.

Метою даного законопроекту є впровадження в Україні моделі ефективного саморегулювання, що стане законодавчою основою для створення саморегулювальних організацій і надасть можливість делегувати таким організаціям владні повноваження. Я абсолютно підтримую те, про що казав Ярослав Руцишин. Але разом з тим хочу сказати, що Національна асоціація медіа виступила з певними рекомендаціями щодо законопроекту № 4221, закликала парламент відхилити цей проект закону щодо штучних перешкод для розвитку саморегулювання в Україні, який може сприяти розвитку не зовсім законодавчих рішень.

Серед зауважень ключове визначення поняття «саморегулювання» не містить жодних істотних ознак самостійного регулювання господарської та професійної діяльності. Регулювання адміністративних відносин стосується акредитації організацій колективного управління. Фракція «Європейська солідарність» підтримає даний законопроект, якщо висловлені зауваження будуть доопрацьовані до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Прошу народних депутатів зайняти свої місця. Переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про саморегулювання господарської та професійної діяльності» ([№ 4221](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 223.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення законопроекту № 4221 на повторне перше читання. Будь ласка, давайте підтримаємо. Прошу голосувати.

«За» – 220.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення проекту закону № 4221 суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу народних депутатів голосувати. Колеги, давайте підтримаємо.

«За» – 227.

Рішення прийнято.

Дякую, зберегли законопроект. Але, колеги, доопрацюйте.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо імплементації положень актів права Європейського Союзу щодо акцизного податку» ([№ 11256-2](#)).

Ми домовилися, що буде виступ Юлії Володимирівни, потім – поправки фракції «Європейська солідарність».

Юліє Володимирівно, скільки вам треба хвилин на виступ?

Увімкніть мікрофон Юлії Володимирівни.

ТИМОШЕНКО Ю.В. А можна мій виступ на 5 хвилин поставити після розгляду поправок?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але там 320 поправок, Юліє Володимирівно.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Нічого, я потім візьму 5 хвилин.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, тоді починаємо розгляд поправок. Будемо по черзі? Разумков, так? Скільки у вас поправок? У вас виступ замість поправок? Будь ласка, Дмитре Олександровичу, у вас 10 хвилин.

РАЗУМКОВ Д.О. Шановні колеги, бачу, ви вже розходитеся? У вас класно пройшов день: половину законопроектів не проголосовано, половину ви самі зняли. Тоді в мене запитання: як формується порядок денний, якщо сама монобільшість не голосує за включення своїх законопроектів до порядку денного? Це робиться, щоб забити день, чи, щоб попрацювати? Виходить ви самі не включаєте ті законопроекти, які вважаєте дуже необхідними для українського суспільства.

Закон про час. Я вас вітаю, ви всі проголосували за «важливий» закон. Але в мене запитання до шановних колег, які вчора за це голосували: а платіжки виборці куди вам приносять? Дайте адреси, куди приносити. Тому що учора ви зробили так, що треба буде споживати електроенергії на годину більше, бо темніти буде на годину раніше. Тобто ви на них поклали додаткове фінансове навантаження. Було б чесно, щоб ви і заплатили за цими платіжками. Дайте контакти, куди їх заносити.

Наступне питання. Сьогодні ви тут розглядали дуже важливі законопроекти, за які самі не голосуєте. А що у нас з підняттям тарифів? Усі бачили меморандум з МВФ. Це ваша влада взяла на себе відповідальність за підняття тарифів для населення. І повертаючись до закону про час, наголошую, ви дали плюс одну годину, за яку будете платити не ви, а люди. Ви підняли вже їм тариф до 4,32 гривні, а після війни ще раз його піднімете. Скажіть, це нормально, воно добре працює? Чи ви сподіваєтеся, що більше не будете в політиці, тому вам байдуже?

Наступне питання. На жаль, у нас, як завжди, немає уряду. А хотілося б почути, звідки вони планують брати це забезпечення. Із тих українських ТЕЦ, яких, за словами Прем'єр-міністра, залишилося 27 відсотків, тому що решта зруйновані? Зараз, в літній період, ми не можемо забезпечити наше населення світлом. Вдень є світло чотири, п'ять, шість годин, а прийде зима, темнішати буде раніше, світла буде менше, навантаження на енергосистему буде більше, яка і так нічого не витримує. Це ми не говоримо про те, що ви довели до ручки атомну енергетику. Хочете виділити додаткові фінанси на «Енергоатом», збитки якого становлять 200 мільярдів гривень, дати їм гроші, щоб вони побудували нібито два реактори на Хмельницький АЕС. Так це не про будівництво двох реакторів, виділіть гроші, щоб їх просто вкрали. Прийміть законопроект про крадіжку державних бюджетних коштів на «Енергоатомі», це буде щонайменше простіше і більше відповідатиме дійсності.

Щодо того законопроекту, який розглядається. Ви хочете підняти акциз на паливо. Дивіться, ви допустили знищення енергосистеми України. Були виділені

мільярди коштів, куди вони пішли незрозуміло, тому що після захисту об'єктів критичної інфраструктури Найємом, Кубраковим, Шмигалем і владою енергетику почали знищувати, сьогодні її немає. Зараз ви піднімаєте тарифи на паливо, яке використовує кожна родина не для поїздки на автомобілі, про це вже навіть не йдеться, а щоб заправити генератор, який сьогодні вона має купити за подвійною ціною, бо ви не хочете прийняти законопроекти [№ 11403](#) і [№ 11404](#), подані командою «Розумна політика», норми яких здешевлять ввезення генераторів, зарядних станцій *EcoFlow*, мобільних батарей *Bluetti* та інших систем накопичення і використання електроенергії. Тобто ви хочете ще раз їх «обілетити». Але вам цього замало, ви хочете так само пройтися і по паливу, тому що генератори, хто не знає, працюють на дизелі і бензині, і ви сьогодні піднімаєте на них ціну, що битиме по кожному українцю, який їх використовує.

Далі. Ви зробили так, що в Україні економіка не працює, бо всі сьогодні працюють на генераторах. Магазины, кафе, всі маленькі підприємства перейшли на генератори, і ви для них збільшуєте вартість їх продукції або послуг, що потім перекладеться на кінцевого споживача, простого українця, який це споживає. Тобто ви втретє будете видоювати із них кошти. Я вже мовчу за підняття їм податків. У вас добре виходить щоразу залазити в кишеню простого українця.

Наступне питання. Ви багато розповідаєте, що вам треба кошти на армію. Так, треба, і вирішили заробляти ще й на армії, тому що окремої ціни на ввезення палива для Збройних Сил України не існує. Усе паливо ввозитиметься в Україну за збільшеними акцизами. Тобто ви з державного бюджету, який наповнюється податками наших співгромадян для забезпечення Збройних Сил України, витратите більше грошей, яких сьогодні і так немає, тому що ви не змогли порахувати адекватний бюджет, передбачити в ньому всі видатки на сектор безпеки та оборони, на підтримку бізнесу, малозабезпечених верств населення. Ви взагалі на коліні намалювали бюджет, і сьогодні ми пожинаємо ті результати, які наробили восени минулого року.

Наступне питання. Україна завжди була аграрною державою. Сьогодні ви цим законопроектом робите все, щоб добити «аграрку», щоб аграрники не могли реалізувати ні в Україні, ні на міжнародному ринку товари і послуги за адекватною ціною. Прийнявши цей законопроект, ви зробите наш неконкурентний товар просто збитковим. Вони не збиратимуть врожай і завтра вам не буде чим годувати не лише Україну, а й весь світ.

Наступне питання – підходи. Ви обіцяли, що не підніматимете податки. Тут стояв Прем'єр-міністр і розповідав, що не буде піднімати податки ні для українського бізнесу, ні для простих українців. Але, виходить, ви вкотре збрехали. Ви зробили все, щоб Україна перестала існувати в економічному плані, щоразу вигадуйте нові й нові заходи для цього.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Далі замість поправок виступ Юлії Володимирівни Тимошенко.

Будь ласка, Юліє Володимирівно, 10 хвилин.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги, ідеться про законопроект, який вже був у цьому залі. Це про підвищення акцизів на пальне, інші вуглеводні продукти, про підняття оподаткування деяких натуральних вин до рівня горілки і таке інше. Хочу нагадати, що буквально декілька тижнів тому такий законопроект вже ставився на голосування і Верховна Рада сказала своє «ні» щодо нього. Якщо я не помиляюся, його реєстраційний номер 6004. Нагадую, за нормативними документами України не можна знову вносити ту саму концепцію в тій самій редакції, просто помінявши номер, тому що це шулерство, це прямо суперечить порядку роботи парламенту.

А тепер давайте зупинимося на тому, що сьогодні відбувається в країні. Подивіться, на центральному рівні, куди збираються всі податки, куди зараховується все, що зняли з населення України і бізнесу, іде якась меганадзвичайна, хвороблива корупційна історія. Відкати сьогодні від будь-якого потоку державних грошей становлять 30, 40, 50 відсотків, завищення ціни на закупках в три, чотири, п'ять разів і більше, в тому числі на роботах. Корупція стала ознакою влади нових облич. І зараз ще чогось не вистачає, хочуть зняти з народу України і бізнесу додаткові податки, тому що їм мало простору, на чому корумпувати країну. Підвищують тарифи, податки, колосальна інфляція, яка абсолютно не відповідає офіційним цифрам. Тобто із людей щодня вичавлюють все, що в них є. Те саме відбувається і з бізнесом. Це ще один законопроект, яким досить суттєво підвищуються акцизи на пальне, скраплений газ, вуглеводні продукти тощо.

От у мене до вас питання. Уся країна, зокрема в деяких регіонах, по 10, 11, 15 годин без світла, в тому числі й підприємці. Скажіть, ви в курсі, що бізнес виживає за допомогою генераторів, які функціонують на пальному? Ви придумали цей законопроект, щоб із людей, підприємців, яких залишили без світла, ще більше збирати податків? Ввели акциз на пальне, щоб люди взагалі вже й генератор не могли запустити? Поясніть, що це за політика така? Замість того, щоб, навпаки, дати людям додаткові кошти, в тому числі з допомоги, яку ми отримуємо від наших партнерів, із золотовалютного резерву, щоб вони змогли у себе встановити систему оптимальної генерації і оптимального використання електроенергії, щоб більше це не робиться ні для кого, навіть деяким виробникам альтернативної «зеленої» енергетики не дали віддати це в мережу, то зараз ще й закривають їм можливість купувати дизель для своїх генераторів. Приймаючи цей законопроект ми залишимо людей ще й без найменшої можливості освітлення своїх осель.

Чесно кажучи, я не знаю, що ви собі думаєте, але кожна людина сьогодні розуміє, що найбільшими споживачами пального в нинішніх умовах, окрім людей та бізнесу, є армія та аграрії. Що ви робите? Ви з армії збираєте тепер додатковий акциз на пальне, забираючи в них останні гроші, за які вони можуть купити озброєння, боєкомплекти, все, що треба для захисту України. А це вже загрожує національній безпеці країни, є перешкодою для нашої перемоги.

Не можу не сказати ще про аграріїв, які використовують пальне, щоб зібрати врожай, хоч якось зробити конкурентною свою продукцію, яка за рахунок логістики вже неконкурентна на глобальних ринках. Для чого аграріям наноситься цей удар? Для того, щоб вони стали банкрутами і здали свої землі тим «прекрасним» людям, які сьогодні цю землю вже бачать як свою і ззовні і всередині України. А середній і дрібний аграрій після такого підняття акцизів на пальне просто помре, не буде існувати. Я не знаю, кому приходять в голову такі креативні ідеї. Добити країну багато мудрості не потрібно, а щоб врятувати країну в кризовий час потрібна і мудрість, і креатив, і професійність, і знання. У такий важкий момент в Україні влада невігласів, хабарників, крадіїв, нових облич, які, на жаль, крім руйнації держави нічого не привнесли. І Україна мусить споживати таку політику. Ось до чого ви довели країну.

І ще одне дуже актуальне питання. Скажіть, будь ласка, ви в курсі, що наші винороби в Україні, докладаючи неймовірних зусиль без допомоги держави, покладаючись тільки на свої сили, роблять українські вина брендовими у світі? А ви знаєте, що всі нормальні країни своїм виноробам дають додаткові гроші з бюджету, тому що вони є брендом країни, і іноді за марками вин визнають країну, як, наприклад, Італію, Францію? Україна сьогодні намагається це зробити. Але замість державної підтримки пропонується збільшити оподаткування виробників натуральних вин до рівня горілки. Такого у світі немає. Що найстрашніше, влада вимагає прийняття цього законопроекту про бла-бла-бла, прикриваючись європейською інтеграцією. Це ж абсолютний обман. Директивами Ради Європейського Союзу, наприклад, регламентом Європарламенту та Ради ЄС, директивами, перерахованими нами в пояснювальній записці, щодо оподаткування енергопродуктів, електроенергії, вина тощо, в жодному разі це не підтримується. І взагалі те, що стосується імплементації європейського законодавства в Україні, не відповідає процесу, який мусить відбуватися в Україні. Ми не можемо миттєво, включивши тумблер, імплементувати все, що є в Європі, тому що в нас ще не вирощені економіка, виробництво, не поставлена на ноги держава. Натомість зараз систему, яка ще не зміцніла, не почала працювати, намагаються оподатковувати так, як це робиться в абсолютно великих успішних економіках. Ми себе нищимо. Не імплементація мусить бути, а поступова адаптація до певних правил європейського життя. І якщо ми цього не зрозуміємо, якщо ми як країна не станемо інтелектуальними, розумними, адекватними, а будемо робити дурниці, які нищать нас як конкурентів в глобальному просторі раз і назавжди, то кожен, хто за це голосуватиме і підтримуватиме, буде співучасником стагнації України і деградації. Я закликаю вас не голосувати за подібні законопроекти і за таку стратегію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Разумков – з процедури, потім – фракція «Європейська солідарність».
Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Руслане Олексійовичу. У залі знову немає депутатів, тому далі ми не можемо розглядати законопроект об'єктивно, оскільки є рішення Конституційного Суду, яким забороняється це робити. Я розумію, що фракція «Слуга народу» пішла на засідання фракції, яке має бути о 13.00. Але, якщо вони хочуть піднімати податки, варто було хоча б бути присутніми в залі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми домовилися, що замість поправок від фракції «Європейська солідарність» будуть виступи: 20 хвилин – Гончаренко, 10 хвилин – Южаніна, 5 хвилин – Ар'єв, 3 хвилини – Герасимов.

Будь ласка, Олексію Олексійовичу, ваш виступ перший.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Друзі, ну, що, починаємо! Давайте поговоримо про те, чим насправді має займатися Верховна Рада і що зараз нам пропонують зробити. Подивіться на назву законопроекту – «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо імплементації положень актів права Європейського Союзу щодо акцизного податку». Тобто в назві це не Україна, а імплементація до актів права Європейського Союзу. Тобто нам кажуть: хочете бути в Європейському Союзі, давайте все робити як в Європейському Союзі, давайте зробимо акцизи як в Європейському Союзі. То, може, почнемо із зарплати як в Європейському Союзі? Може, треба почати з пенсій як в Європейському Союзі? Може, треба почати з організації роботи держави як в Європейському Союзі? Ні, давайте акцизи, а ми будемо далі тут брати хабарі, знущатися над вами, а акцизи як в Європейському Союзі! Це повне знущання над людьми і божевілля, реальне божевілля.

Чим зараз має займатися Верховна Рада? Не треба бути народним депутатом, не треба бути генієм державного управління, вся країна знає, які є дві проблеми: війна, російська агресія, проти нас і енергетична катастрофа, яку ми маємо. Оце дві найголовніші проблеми, які сьогодні є в державі. Це знає кожна людина, але Верховна Рада, здається, цього не знає, бо вчора змінювали час, перекручували стрілки годинника. Навіщо? Щоб о третій годині ночі вставало сонце? Що за божевілля! Навіщо це робиться? Чим це допоможе у війні? Чим це допоможе в енергетичній ситуації? Та тільки погіршить. Людям треба буде більше палити світла, тепер день починатиметься о третій годині ночі, коли вони все одно спатимуть, а коли будуть ще активні, вже буде темно і їм треба буде більше світла. Це ви що робите?

Далі Верховна Рада розглядає якісь кліматичні, технічні, про що завгодно законопроекти, тільки не ключові питання.

Що маємо зараз розглянути щодо війни? Очевидно, демобілізація, встановлення термінів служби. Пообіцяли людям, обіцяли з цієї трибуни, уряд казав: ми внесемо законопроект про це, обов'язково буде законопроект про строки служби, колись, про ротацію, колись. Де це? Законопроект про

мобілізацію прийняли ще в квітні, зараз кінець липня. Немає і ніхто не збирається нічого вносити, далі знущаються над військовими, в яких взагалі немає горизонту планування, просто воюють вічно до 300-го чи, не дай Боже, 200-го, інакше це не назвеш, бо немає жодних термінів служби, нічого немає. Навіть маленькі мотивації, які начебто мав уряд ввести про іпотеку для військових, про виплати за перший контракт, їх немає, уряд не спромігся за всі ці місяці прийняти відповідні постанови і ввести це. Цього немає, просто не існує. Жодної мотивації для служби не створено: ні термінів служби, ні підтримки військовослужбовців. Є певна категорія військових – обмежено придатні, які досі отримують 700-800 гривень на місяць! Це мотивація людям служити? Що зробила держава, щоб мінімально промотивувати людей, підтримати військовослужбовців? Абсолютно нічого. Замість цього прийняли ідіотську норму про двомісячний термін на оновлення даних. Учора був останній день. Зараз по всій країні тисячі людей далі продовжують стояти в чергах. Ну, навіщо ви знущаетесь над людьми, які стоять під спекотним сонцем, а не в прохолодному залі Верховної Ради, тому що немає світла в ТЦК, тому що тривоги, і вони не можуть оновити ці нещасні дані. А далі що, ви хочете стягувати штрафи по 17 тисяч гривень? Та ви збожеволіли! Не можна зробити мільйони людей в країні злочинцями. Так не працює система. Ви тільки знищуєте все, і продовжуєте це робити.

Далі. Вся ця Верховна Рада, всі обіцяли не мобілізувати людей віком до 25 років. Президент обіцяв, Верховна Рада обіцяла. І що зробили? Як завжди, збрехали. Почали мобілізувати хлопців віком до 25 років, та ще й обмежено придатних. Скористалися колізією: оскільки вони типу військовозобов'язані, коли отримували обмежено придатний тимчасовий статус військовозобов'язаного, то ідіть сюди. Тобто виходить так: якщо ти здоровий, то до 25 років тебе не чіпаємо, якщо хворий і віком до 25 років – іди служити. Ну, це що таке? Це ж якийсь ідіотизм. Коли буде внесений на розгляд законопроект [№ 11379](#), який лежить у Верховній Раді вже декілька тижнів, а Комітет з питань національної безпеки і оборони і досі його не розглянув.

Я звертаюся до Голови Верховної Ради: шановний пане Руслане Стефанчук, будь ласка, дайте доручення Комітету з питань національної безпеки і оборони розглянути законопроект № 11379. Він містить лише два речення. Внесли і проголосували, хоч припинимо цю ганьбу робити. Ні, не робимо, демобілізації немає, строків служби немає, до 25 років мобілізуємо! Нічого не зроблено!

Короткотермінові контракти. Є люди, які не хочуть служити, бояться, хтось пливе через Тису, але є люди, які готові служити. Введіть короткотермінові контракти на шість місяців, дайте можливість людям, хто готовий піти воювати, заключити контракт на шість місяців і вони підуть, але вже точно знатимуть термін. Ні, це не приймається, цього немає.

Що виходить стосовно війни – ключової проблеми, яка є в державі. Хоч один законопроект є, щось ми тут приймаємо? Нічогосінько! Учора прийняли один законопроект, автором якого я мав честь бути, про повернення звань

військовим – це важливо, але це маленька річ, стосується декількох сотень людей. А де законопроекти для сотень тисяч людей, які виправлять ситуацію? Нічого не робимо для війни, нічого не прийнято для військових!

Ідемо далі. Друга катастрофа в державі – світло. Енергетика, електрика – про це знає кожна людина. Люди живуть з електрикою чотири години на добу, а 20 годин її немає. У моїй квартирі в місті Києві учора було світло чотири години, 20 годин – немає, в інший день – шість годин є, 18 годин – немає. Як так можна жити?! Але зараз літо. А що будемо робити взимку? Зима прийде. Що ми будемо робити? Де програма дії в енергетиці? Де уряд, який має сидіти і казати: оце перший, другий, третій, четвертий, п'ятий, шостий пункти? Де це? Нічого немає, жодних кроків.

Прийняли закон щодо зняття акцизів. Так, ми зняли це з певної частини обладнання, пане Руслане, а ще є велика частина обладнання, з якої досі це не знято, законопроекти й досі не прийняли. І це все ми обговорюємо в липні, а росіяни бомблять нашу електроенергетику з грудня, навіть з осені 2022 року, а найгірше було у березні цього року. Що ми робили з березня до липня? Хоча б щось зроблено? Який план виживання держави? Держава не зможе жити без енергетики, люди не зможуть жити взимку чотири години на добу без світла. Ну, не зможуть, це неможливо. Що ви робите? Нічого не робите. Ви не збираєтеся, у вас немає ніякого плану, ви нічого не плануєте робити. Замість цього ви вносите цей ганебний законопроект про підвищення акцизів, у тому числі на пальне. Тобто на те пальне, яке сьогодні люди використовують в генераторах, щоб хоч якось освітити свою оселю, кав'ярню чи перукарню, щоб вижити, надати послуги, дати комусь роботу. Ви все добиваєте цим ідіотським законопроектом, інакше його не назвеш. Ви хочете підвищити акцизи на пальне, що призведе до збільшення його ціни, що в свою чергу призведе до збільшення цін на все у нашій державі. А ті, хто ще працює завдяки генераторам, будуть змушені зупинитися. То скажіть людям, що вони втратять роботу у своїх кав'ярнях, перукарнях, ресторанах, де працюють. Скажіть їм: до побачення. І навіть у тих, в кого приватний будинок і є генератор, ви робите так, щоб і в них світла не було, добиваєте людей. Робите так, щоб ті, хто ще не виїхав, виїхав, хто ще працює, не працював. Кажуть, це все ми робимо задля того, щоб набрати грошей в бюджет. Та ви хоча б порахували.

У руках я тримаю висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України. Це не моя думка, ГНЕУ не керує опозиція. Тут запитують: а хтось прорахував економічні наслідки? Де в цьому законопроекті розрахунки економічних наслідків? А їх немає. І хто сказав, що держава щось виграє з цього? Ну, так до державного бюджету надійде більше акцизу. Може, бо насправді продаж пального скоротиться, хтось зупинить свою роботу, хтось вже не буде працювати. Можливо на якийсь відсоток збільшиться надходження, але і видатки з державного бюджету збільшаться. Бо хто буде платити збільшену ціну на пальне для армії? Держава. Тут приклад, про який кажу не я, а говорить Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України:

чи хтось порахував на скільки збільшаться бюджетні витрати, в тому числі пов'язані з необхідністю в умовах руйнування значної частини енергогенеруючих потужностей України альтернативного енергозабезпечення бюджетних установ. Тобто, щоб працювали школа, дитячий садок, лікарня, в моменти відключень треба запускати генератори, які нам привозять західні партнери, роздають, кажуть: подивіться, ми допомогли, але в них треба залити пальне, яке вже сплачуватиметься коштом державного бюджету. То ми виграємо чи взагалі підемо в мінус від прийняття такого закону? Хтось це рахував? Та навіщо, нічого не треба. Треба тільки збільшити, додати, закрутити гайки, забрати ще більше податків, зробити ще більше обмежень, ще більше штрафів. Більше-більше-більше-більше! Це ви обіцяли людям, коли йшли? Була програма Президента Зеленського: я бачу Україну світлого щастя, де тільки феєрверки і ніхто ніде не стріляє. Це Україна, яку ми отримали зараз? Більше податків, більше штрафів, більше знущань над людьми. Ви тільки й робите більше-більше. Жодного іншого рішення не приймаєте! Жодної економічної політики в цій державі не існує! Уся економічна політика має бути навколо одного – навколо робочого місця, щоб людям було, де працювати. Бо, якщо їм не буде, де працювати, вони пойдуть з цієї держави. Ті, хто може, пойдуть, ті, хто не може, будуть пливти через Тису. Кому залишається ця держава, якщо ви знищуєте всі можливості? Головне для людини – це робота. Так ви ж таким законом вб'єте десятки тисяч робочих місць по всій державі. Що ви робите, що ви коїте? Але це нікому не цікаво.

Ціни. Уряд у своїй Бюджетній резолюції прийняв рішення заморозити всі соціальні виплати на роки наперед. А тут вже закон, яким підвищуються ціни на все: від хліба до одягу, бо всюди закладена ціна пального – від електрики до всього, що хочете. На все збільшуйте ціну, а соціальні виплати заморозимо. Просто фантастика! Це держава, яка повернута обличчям до кого? Чим ви повернулися до людей і знущаетесь над ними? Водночас у Верховній Раді один «слуга народу» каже, що тут й інші беруть хабарі, і не страшно, а я що, не можу брати? Одні із СІЗО тільки вийшли, інші зараз у СІЗО зайдуть. Наразі у залі засідань Верховної Ради залишилося людей це все слухати: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23... Тридцять людей у залі засідань Верховної Ради. Тридцять! Усе! О, 32, 35. Тридцять п'ять людей у залі засідань Верховної Ради! (*Шум у залі*). Кажуть, 36, і це із 400. Це навіть не 10 відсотків від складу Верховної Ради. А де вся решта? Де вони? Перепрацювалися? Сьогодні 17 липня, 13.31 – робочий день. Ми почали о 10-й годині, а на четверту годину роботи є лише 36 депутатів із 400. А де інші? Ау! Де ви? В СІЗО НАБУ? Де ви знаходитеся? Куди ви всі пішли? Вам не цікаво, що ми говоримо? Питання акцизів неважливе? Де ви? Рада збиралася минулого разу в червні – остання дата – 21 червня. 15 липня ми вперше зібралися в липні. Чотири тижні без засідань і зараз, на третій день на четвертій годині роботи перевтомилися, пересиділи, розбіглися далі, в свої чергові ТСК, які, таке відчуття, створюються тільки для того, щоб заробити. І пішли вирішувати питання. Нехай тут піднімаються акцизи, будемо мобілізувати хворих хлопців віком до 25 років, знищимо енергетику до нуля, щоб вже нічого не залишилося.

У цьому сесійному залі я роками піднімав питання альтернативної енергетики, казав, що не треба купувати електроенергію в білорусі, як ви і ваш уряд це робили. Той самий уряд Шмигалья купляв електроенергію в білорусі, нищили власну альтернативну енергетику. Результат – в білорусі все нормально, усе добре, звідти на нас летять шахеди, дрони, іскандери, і світло вони мають 24 години на добу, а ми маємо чотири години на добу. Платили білорусі гроші, нищили власну енергетику, власних інвесторів. Тепер сонце шпарить, на вулиці Африка, а ми не можемо з цього виробити електроенергію, бо все, що мало бути зроблено для розвитку альтернативної енергетики, було знищено повністю. Одиниці, які, незважаючи на всі ці перепони, щось робили, але тепер мало їх, правда, якщо і їх не було б, то ми зараз мали б не чотири години світла на добу, а три. Але вам байдуже, я так розумію, у вас немає цієї проблеми, може, ви і не знаєте про неї.

Отже, в країні дві біди: війна, енергетична катастрофа. Але, здається, ще є третя біда: повна відсутність адекватної влади. Божевільна влада, без жодного плану, без жодного розуміння з жодного питання. Крім картинок, відосиків, немає нічого. Хоча українці вже не можуть бачити ваші відосики, бо в них світла немає. Ви вийшли самі на себе, як ваш голова ТСК з виявлення корупції на будівництві фортифікацій, якому НАБУ вручило підозру за корупцію на відбудові. Божевілля! Ви самі вийшли на себе у своєму безкінечному піарі, бо тепер неможливо українцям його побачити. Ваш телемарафон, де ви вішаєте «лапшу» на вуха людям вже два роки, вони вже і побачити не зможуть, бо не мають світла, електроенергії, щоб це побачити. Країна спустошується на очах. Оце три біди. І я скажу вам, що оця третя біда – катастрофічна. Такий рівень влади: Ради, уряду, Президента – катастрофа! І те, куди ви ведете країну, – це прірва. Зупиніться, поки ще хоча б часу залишилося, бо це наша земля, наша держава, і Україна в нас одна, яка це все і вас просто не переживе.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Южаніна Ніна Петрівна. Будь ласка, 10 хвилин.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги! Шановні українці! Я хотіла б трохи спокійніше проговорити цю тему, бо вона є дуже важливою для нас всіх.

Насамперед, дякую, що в залі представлено Міністерство фінансів. Пане Денисе, з повагою до вас і Міністерства фінансів, тому що тут зрозуміла позиція Міністерства фінансів. Але де Міністерство економіки, яке захищає бізнес, думає про людей і яке має відстоювати протилежну вам позицію? Ви знаєте, що за всіх скликань завжди між Мінфіном і Мінекономіки було непорозуміння, коли стосувалося податків, які впливають на можливості бізнесу в Україні. І коли ми на засіданні комітету приймали рішення, то передбачали, і пан голова обіцяв, що тут, у залі, буде присутній Прем'єр-міністр, який боротиметься і пояснюватиме ситуацію, чому зараз є необхідність у розгляді цього проекту закону, чим дуже збурили людей і бізнес. Ми мали б це почути. Ви когось бачите тут? Ні, не бачите.

Тепер по суті. Чи є на сьогодні вимогою наближення мінімальних ставок акцизного податку на пальне до директиви Європейського Союзу? Ні, не є. Ми це вже декілька разів проговорювали на засіданнях робочої групи і комітету. Чи бачили ви, шановні колеги і пане Денисе, яка ціна на дизельне паливо, на бензин на стелі в найближчих країнах, наприклад, в Болгарії, Польщі? Ціна на стелі на ці види палива така, як є сьогодні в Україні. І при цьому наш основний бізнес, аграрний, є неконкурентним, бо, як ви знаєте, він зараз у збитках за певними видами продукції. Навіть підвищуючи поетапно, перший етап призводить до збільшення ціни з 1 вересня. Якщо уявити, що стабілізується курс долара і на світовій біржі будуть ті самі ціни на сировину, все одно зросте ціна на 1,5 гривні. Тільки через акциз у нас більші ціни, ніж у сусідніх країнах.

Тепер прокоментую вашу лють і ненависть до людей, які споживають скраплений газ у балонах у домогосподарствах. Ви говорите, що наближаєте до директиви Європейського Союзу. А ви знаєте, що в Європейському Союзі в усіх країнах, за винятком двох, немає цієї норми, до газу, який використовується домогосподарствами в балонах, застосовується ставка акцизного податку – нуль. По-перше, вони вважають, що це альтернативний вид палива, по-друге, дбають про тих, кого не можуть забезпечити іншим ресурсом. Ми цього навіть не уявляємо, бо весь час ви кажете, що будь-які зміни дають якусь дискрецію і можливість зловживання. Тоді в нас взагалі якась дивна країна: з приватизацією не виходить, бо держава тільки втрачає і нічого не отримує, з диференціацією, щоб багатші і заможніші більше платили, теж не виходить, бо відразу роздроблюються на маленькі підприємства, виходять на мінімальну заробітну плату. То як далі ми збираємося жити? Тобто як ми наближаємося до Європейського Союзу? Ми розуміємо, що в мізках має бути зовсім інше ставлення до державних податків, виконання законів, а в держави – до людей. Наразі це не спостерігається. В усіх нормальних країнах пропорція між ставками на пальне і скраплений газ сягає до 30 відсотків, а в нас ви пропонуєте – 70 відсотків. І тут сидять лобісти, які вважають, що так правильно, бо, бачите, наш низькооктановий бензин не може конкурувати з автомобільним газом. Я зараз не кажу про автомобільний газ, Бог з ним, але зробіть для людей те, що прийнятно, за що можуть заплатити, щоб вони зовсім не були залишені державою, яка їх не помічає. В основному це сільське населення, яке не може написати вам листа, прийти до вас на прийом, це люди, які від нас чекають розуміння і віддачі тут, у залі. Я не можу собі уявити, як ви будете коментувати це людям. І тут не допоможе виправдання, що вам треба наповнювати державний бюджет. Я ось тримаю роздрукований слайд з сайту Міністерства фінансів. Це показники за січень-червень 2024 року – плюс 70 мільярдів гривень власних надходжень до бюджету за податками від українського бізнесу. Тоді, скажіть, будь ласка, ваша теза про те, що вам терміново треба додатково зібрати 2,6 мільярда за акцизами на пальне, брехлива, бо вже маєте плюс 70 мільярдів? Якщо ви впровадите ці ставки з 1 вересня, то не вийдете на поставлену мету, яку написали в урядовому проекті закону. Це ж правда. Тоді скажіть, будь ласка, чому ми, народні депутати, дозволяємо плюс 70 мільярдів гривень за шість місяців власних надходжень

витрачати без внесення змін до державного бюджету? Де тут бюджетний комітет, де Мінфін, де наші партнери, які мають змусити, якщо у вас немає політичної волі, внести в зал зміни до державного бюджету? Покажіть, будь ласка, щоб ми розуміли, куди ви зараз зникаєте ці гроші. Чому вони не покривають ту необхідність, яку ви намагаєтеся весь час донести, коли говорите про ці підвищення податків, про підвищення акцизу на пальне? Ви ж пояснювали саме цим. Тобто і другий варіант, чому ви пішли на цей крок, теж невиправданий. Норми щодо директиви ми не зобов'язані наближати, додаткові надходження до бюджету ми вже маємо за півроку більше, ніж очікували від акцизу на пальне. Тоді що відбувається? Я не хочу робити голосних заяв, але ви не прорахували і не подали разом з Міністерством економіки до цього проекту закону зовсім ніяких розрахунків, правдивих розрахунків, про те, на скільки ослабнуть можливості у нашого бізнесу, хто не витримає цього додаткового навантаження, бо це як ланцюгова реакція, як збільшення цін на послуги. Проблема не в підвищенні ціни на 1,5 гривні, як ви мені зараз скажете, а це як доміно – полетить ця вся собівартість, на багато більше підніметься ціна на всі товари і послуги, які використовуються нашим бізнесом.

Тому, не прорахувавши наслідки для бюджету щодо втрат надходжень, ви не маєте права зараз щось говорити в захист цієї позиції. Я розумію, що і вам незручно перед населенням, бізнесом, підприємцями щодо таких дій. Чому ви вчасно не зупинилися, коли тут, у парламенті, урядовий проект отримав червону картку, і випадково пройшов альтернативний, в якому була зовсім інша мета – не підвищення акцизів на всі види пального, а збереження пропорції між паливом і скрапленним газом? Ви використали цю ситуацію, непорозуміння, тобто у проект, проголосований 227 голосами, знову заштовхали норми, які спаплюжили. Ви ж прийняли за основу альтернативний, працюйте. Чому ви змінили його суть і далі рухаєте ту саму ідею? Чому не зупинилися? Ви мали б відкликати цей проект закону. Були пропозиції, коли закінчиться дія воєнного стану, повернутися до цієї теми і в спокійному режимі опрацювати наближення ставок акцизного податку до мінімальної відповідно до директиви ЄС, використати всі преференції, дозволені директивою, – це стосується не тільки скрапленого газу, а й дизельного палива, яке використовується в техніці, яка не користується автодорогами, і це теж правильний підхід. Ви говорите, що це зловживання, тоді давайте знайдемо механізм контролю. Але так має бути в цивілізованій країні.

Наразі, звісно, не можна голосувати за цей проект закону, тому що він потребує не лише доопрацювання, а й переосмислення.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ар'єв Володимир. Будь ласка, 5 хвилин.

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). У мене до влади запитання: а думом українців ще не пробували? Тому що залишилося тільки це. Якщо законопроект буде прийнятий, це призведе до росту цін абсолютно на все, при чому дуже серйозного росту цін. Я поясню, чому? Підприємці і виробники, які зараз користуються енергоносіями, зокрема бензином, дизелем, будуть змушені піднімати ціни на свою продукцію. Вони і так ледь виживають, їм ще пропонують підняти податки, як це робить один наш колега – знавець древніх способів охолодження за допомогою відра і криниці. Коли ціни будуть підняті, абсолютно всі виробники сільськогосподарської продукції, наші фермери, будуть змушені піднімати ціни. Далі буде піднята ціна на транспортування продукції, на витрати на переробку продукції, а потім ще піднімуть ціну магазини, які продають цю продукцію, бо вони сьогодні користуються дизельними генераторами. Будь-який магазинчик сьогодні користується дизельними генераторами. І весь цей ланцюг підняття цін люди просто не винесуть. Ви розумієте, що ви піднімаєте ціни в один із найгірших часів? І те, що ви посилаєтеся на вимоги Європейського Союзу, – це маніпуляція, оскільки цю вимогу Європейського Союзу ми маємо виконати до 2027 року. Чому зараз? Щоб перекласти всі свої провали на громадян, щоб вони заплатили за все? А, може, треба менше красти. А може не треба відкати робити або, як у тій енергетиці, що розслідувала тимчасова спеціальна комісія, на тендерах в «Енергоатомі», тирити мільйони гривень, за що сьогодні мають заплатити громадяни. То за акцизи на пальне, за електроенергію гроші потім підуть на якісь проекти типу добудови третього і четвертого блоків Хмельницької АЕС, де обладнання купується російського виробництва ще й некомплектоване і доведеться деякі ключові вузли потім докупляти невідомо де. В «Росатомі»? Ось такі проекти сьогодні пропонує уряд.

Коли ми сьогодні бачимо таке ставлення до людей, у мене одне питання: а ми депутати народні чи антинародні? Якщо народні депутати, то сьогодні не повинні приймати в жодному разі законопроект про підвищення акцизів. Уся ця азарівщина, яка повертається сьогодні до влади, має бути забута раз і назавжди. Тому що, якщо хтось вважає, що для того, щоб корова менше їла і більше давала молока, її треба більше доїти і менше годувати, то скоро ця корова помре. Уже немає кому сьогодні виробляти, немає кому сьогодні працювати. Але якщо ціни і податки будуть підвищені, як обіцяють з нового року, все, Україні кранти. Ви цього добиваєтеся? Якщо ви цього хочете, тоді чесно скажіть, ми антинародна влада, після цього всі будуть все нарешті розуміти. А то вишиванки нап'ялите, а робите все для того, щоб Україна зникла. Це просто лицемірство і злочин проти українців. Головне показати себе великим патріотом.

Тому, я ще раз кажу, хто проголосує за цей законопроект зараз, коли людям найважче, коли найважче підприємцям, той здійснить злочин проти України. І тоді, думаю, список, написаний кривавими літерами, тих, хто віддасть голоси, має бути вивішений в абсолютно всіх можливих засобах масової комунікації. Поки що ми попередили, але в народі, який ще терпить, терпіння безмежне.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герасимов Артур Володимирович – до 5 хвилин.
Я так розумію, це буде завершальний виступ.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановні колеги, фракція «Європейська солідарність» налічує 27 народних депутатів. Дуже професійна фракція, яка ретельно, до останнього рядка, опрацьовує кожний законопроект. І ми переконалися, що, на жаль, монобільшість просто не читає за що голосує, більше того, навіть не слухає в залі, коли їй пояснюють за що голосують, просто не слухає. Тому, я сподіваюся, тих 10 народних депутатів від фракції «Слуга народу», які залишилися в залі, вибачте, 11 народних депутатів із 234, які залишилися в залі, послухають.

Перше. Цей законопроект не є євроінтеграційним. Відбулося засідання Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу, на якому прийнято рішення, що даний законопроект таким не вважається.

Друге. Перед тим, як перейду до пояснення, за що ви збираєтеся голосувати, хочу звернути вашу увагу на один дуже простий конкретний факт. У Бюджетній декларації, яку подав ваш уряд під керівництвом Шмигала і негласним керівництвом Зеленського, ви не врахували жодної копійки на підвищення пенсій. А це дуже важливо. Це для розуміння, що ви не збираєтеся підвищувати пенсії. Бла-бла-бла у вигляді слів, хто вже розбирається у законодавстві, нічого не варті. Варті рядки з цифрами, а їх там немає. Тобто ви не збираєтеся підвищувати пенсії.

А тепер переходжу до того, за що ви збираєтеся голосувати. У своєму висновку Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради зазначає, що до цього проекту не надано обґрунтування очікуваних соціально-економічних, правових та інших наслідків застосування закону після його прийняття, належного фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки), а також інформації, зокрема, щодо змін параметрів цінової пропозиції на відповідні види пального та їх впливу на формування інфляційних ризиків у цілому, фінансовий стан та ділову активність суб'єктів господарювання, конкурентоспроможність вітчизняних товарів на внутрішньому та зовнішньому ринках, обсяг та структуру споживчого попиту внаслідок зменшення купівельної спроможності населення України. Тобто економічно ніхто це не обґрунтував, ні Міністерство фінансів, ні відповідний комітет не надали жодної інформації. Ви проводите законопроект, яким реально хочете влупити по кожному пенсіонеру, по населенню, вже 60 відсотків якого, за різними оцінками, живе за межею бідності, і ще додатково хочете зробити так, щоб люди збідніли ще більше. Це, мабуть, на фоні тих хабарів, які представники «слуг народу» щодня беруть.

Далі. Не надана інформація щодо сукупного впливу на обсяг бюджетних доходів та витрат. Головне в розслідуванні – не вийти самим на себе. Головне науково-експертне управління вже пише доступною мовою, що, шановні, в умовах руйнування енергетики всі переходять на генератори, які не Святим Духом заправляють, а дизелем чи бензином, на що ви зараз підвищуєте ціни,

і тепер всі, у тому числі бюджетні установи, платитимуть, і тут ГНЕУ навіть розрахунки робить вартості пального для одного генератора, який обслуговуватиме лікарню, школу і таке інше.

Наступне. Армія. Я спеціально поцікавився у представників Мінфіну, жодних винятків для Збройних Сил України немає, вони теж платитимуть збільшену ціну на пальне.

Наступне. Малий, середній бізнес. Ви вирішили, що навіщо нам малий, середній бізнес, давайте його взагалі ліквідуємо, будемо, як-то кажуть, без нього. Не вийде! Тому, я можу сказати, що, на жаль, дії цієї влади на 99 відсотків негативні, на що звертали увагу попередні колеги, значно погіршують не тільки становище людей сьогодні, а й перспективи цієї країни, перспективи наших дітей та онуків. Отже, думайте!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, якщо всі висловилися, тоді я констатую, що поправки на врахування...

Юліє Володимирівно, ще 10 хвилин? П'ять? Поправку? Давайте. Який номер поправки? Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги, я хотіла б, щоб зараз була поставлена на голосування поправка 479 до законопроекту, яким підвищуються акцизи на пальне, підвищується оподаткування виробництва українських вин і багато чого іншого. Але цього вимагати не можу, тому що Конституцією чітко передбачено, що ставити на голосування будь-яке питання в залі можна тільки в одному випадку – якщо в залі є не менше 226 народних депутатів. Крім цього, є спеціальне рішення Конституційного Суду, яке підтверджує те саме.

Тому, пане головуєчий, я прошу вас зараз поставити на голосування пропозицію про підтвердження кількості депутатів у залі? Якщо ви цього не зробите, взагалі не маєте права ставити на голосування поправки. Зараз у залі, я порахувала, перебуває 39 народних депутатів. Цього недостатньо, це не 226. Прошу поставити на голосування або...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юліє Володимирівно. Чи є у вас поправки для врахування? (*Шум у залі*).

Поправка 479 Гетманцева врахована. Її можна поставити на голосування для підтвердження (*Шум у залі*).

Погоджувальна рада прийняла інше рішення.

Чи є поправки для врахування? Гончаренка?

Поправка 1. Будь ласка, Олексій Гончаренко.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Прошу поставити на голосування поправку 1, бо я хочу, щоб усі дізналися, скільки людей є в сесійному залі станом на 13.59 17 липня. Завершується четверта година третього дня роботи Верховної Ради в липні і чотири тижні перед тим Рада не працювала. Хочеться, щоб усі дізналися, скільки людей є в залі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За пропозицією народного депутата Гончаренка ставлю на голосування його поправку 1 для її врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 28.

Рішення не прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Разумков – з процедури.

РАЗУМКОВ Д.О. Олександр Сергійовичу, по-перше, Погоджувальна рада не має права приймати рішення про порядок розгляду законопроектів у залі. Це виключно прописано в Регламенті Верховної Ради України. В теорії Рада може змінити такий порядок, але таке також не передбачено в Регламенті. Проводити паралелі, що хтось колись так робив, не треба. По-друге, засідання Погоджувальної ради мають бути відкритими, має бути протокол. Чи можуть народні депутати зараз ознайомитися зі стенограмою засідання Погоджувальної ради, щоб переконатися, що ви не помилилися, коли щойно сказали, що було прийнято Погоджувальною радою? Якщо ні, то я, наприклад, не розумію, чому пропозиція Гончаренка, Тимошенко, Разумкова або інших народних депутатів про підтвердження поправок не може бути зараз поставлена на голосування. Лише тому, що фракція «Слуга народу» пішла на засідання фракції, так? Ну, тоді це дуже дивно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Є ще поправки для врахування?

Будь ласка, Юліє Володимирівно.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Я наполягаю на поправці 6. Вона про те, щоб не підвищувати податки для виноробної та алкогольної продукції. Але водночас я прошу до голосування щодо поправки, враховуючи, що на табло зараз висвітилося всього 28 голосів присутніх депутатів, які голосують, усі інші – просто відсутні в залі... *(Шум у залі)*. Так, є 31 депутат, утрималися – 3. Є 31 голос, але цього недостатньо для того, щоб продовжувати ставити поправки на голосування.

Тому прошу вас провести реєстрацію народних депутатів у залі. Це передбачено Регламентом. Ми подивимося, скільки є депутатів у залі. Якщо в залі є і голосує лише 31 депутат, це означає, що ми не маємо права зараз ставити на голосування поправки. Лише завтра, коли буде повний зал, можемо ставити на голосування поправки. Прошу провести реєстрацію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юліє Володимирівно.

Реєстрація була проведена на початку нашого одноразового засідання, яке триває протягом одинадцятої сесії.

Щодо сигнального голосування, вкотре нагадую всім, що це право головуючого, а не його обов'язок. Я зараз не бачу необхідності користуватися цим правом.

Дмитре Олександровичу, я зараз поставлю на голосування поправку Юлії Володимирівни.

Ставлю на голосування поправку 6 авторства Тимошенко та колег для врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 29.

Рішення не прийнято.

Дмитре Олександровичу, який номер поправки?

РАЗУМКОВ Д.О. Поправка 288. Олександр Сергійовичу, у нас немає одноразового засідання. Сподіваюся, український парламент ніколи не буде одноразовим, хоча те, що відбувається сьогодні, дійсно це дуже нагадує.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Неперервне засідання, Дмитре Олександровичу. Вибачте, я неправильно сказав.

РАЗУМКОВ Д.О. Я не завершив. Але це точно не додає сприйняттю українського парламенту ні всередині, ні за його межами.

Поправка 288 стосується мораторію на підвищення акцизу на пальне до кінця воєнного стану. Це якраз те, що обіцяли ви як влада, Прем'єр-міністр, усі інші, хто в цьому залі на початку повномасштабного вторгнення розповідав про те, що треба згуртуватися. Наразі ви не гуртуєте, а знищуєте український бізнес, робите все для того, щоб люди шукали можливість як виїхати з цієї держави.

Але паралельно я підтримую колег і кажу: якщо поправка буде поставлена на голосування, а оскільки немає 226 голосів, ми вимушені будемо звертатися до Конституційного Суду для його знищення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не знищення, а напевно визнання неконституційним (*Шум у залі*).

Будь ласка, нагадайте ще раз номер поправки.

Відповідь комітету.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, ми зараз у вузькому колі. Давайте відверто...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але нас бачить вся країна, Даниле Олександровичу.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Я це пам'ятаю. Ми не маємо сьогодні хороших і популярних рішень. Усі рішення, на жаль, погані. Чи погано, що на 2 гривні виросте пальне? Ну, безперечно погано. Але чи краще буде, якщо військові своєчасно не отримають зарплату? Кожен із тих, хто так полум'яно виступав на трибуні і зараз продовжує це робити, намагаючись «збити» законопроект, на жаль, пропонує альтернативу – на жаль, виступає проти армії, проти нашої державності.

Тому давайте не будемо. Не хочете голосувати – не голосуйте, але не заважайте нам рятувати країну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 288 авторства Разумкова і колег. Комітетом вона відхилена. Народний депутат Разумков наполягає на її врахуванні.

Ставлю на голосування поправку 288 для її врахування. Прошу голосувати. «За» – 26.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Поправка 416. Так, як ви рятуєте, то, можливо, краще б не рятували, тоді було б більше шансів вижити.

А щодо наповнення бюджету, то я хотів би нагадати шановним нашим співвітчизникам, які зараз нас дивляться, що саме монобільшість голосувала за бюджет на 2024 рік. А тоді я і всі інші колеги, які сьогодні залишилися у залі, запитували: чи вистачить грошей на все, чи ви все порахували, чи є на зарплати військовим, є «тридцятка», є «сотка»? А що там з «200», що пообіцяв Президент? Де ці «200» ділися? Миші з'їли? І зараз ви у липні розповідаєте про те, що у вас гроші закінчилися? То ви не можете порахувати навіть на півроку. Якщо не можете, то не рятуйте, займайтеся чимось іншим, а не в парламенті працюєте.

Поправка 416.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Буде відповідь комітету?

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Буквально 10 секунд. Мені хотілося б дізнатися, якщо ми про щось домовляємося в парламенті в межах Регламенту, тобто про заміну поправок на виступ, це працює чи можна домовлятися, а потім робити кожному, що хоче? Це я просто головуючого запитую.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ці домовленості відбувалися знову-таки в рамках Погоджувальної ради. Тому мені тут важко сказати. У мене таких домовленостей, звісно, не було.

Юліє Володимирівно, ми проголосуємо, а потім – з процедури.

Ставлю на голосування поправку 416 авторства народного депутата Разумкова та інших колег. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 29.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Тимошенко – з процедури.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги, я хочу зараз сказати декілька слів з процедури і підвести ризику. Насправді стенограмами, відеозаписом, які ведуться, голосуванням, які відбулися, зафіксовані факти порушення Конституції, Регламенту, порушення самої процедури голосування. Ви прекрасно знаєте, що Конституційний Суд визнає закони, які проголосовані з порушенням процедури, неконституційними. Тому наша команда далі займатися неконституційною процедурою і наполягати на голосуванні поправок не буде, бо це протизаконно. Але ми візьмемо всі матеріали фіксації, спробуємо об'єднатися з іншими фракціями, які також не змогли сьогодні розглянути свої поправки, тому що в залі відсутні 226 депутатів, і подамо до Конституційного Суду скаргу щодо неконституційності прийняття такого закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 9. Артур Герасимов.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановні колеги! Шановні українці! Хочу нагадати, що коли в листопаді-груді 2021 року і в січні 2022 року ми, фракція «Європейська солідарність», попереджали про широкомасштабне вторгнення і вимагали виділити 50 мільярдів гривень терміново на підтримку Збройних Сил України, то фракція «Слуга народу», вся команда Зеленського казали нам, що ми популісти, що цього робити не треба. Зараз, ви кажете, що не вистачає грошей. Вибачте, подивіться, якими темпами ремонтуються дороги, підкреслюю, ідуть капітальні ремонти, 2 мільярди гривень виділяете на телемарафон, сотні мільйонів гривень виділяете на телеканал «Рада». Гроші є, просто їх треба не красти, а правильно спрямовувати.

Дякую. На поправці не наполягаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Колеги, якщо більше поправок на врахування немає... *(Шум у залі)*.

Поправка 116. Ар'єв. Будь ласка. Наполягаєте на голосуванні чи просто?

АР'ЄВ В.І. Цей законопроект можна називати, як завгодно, але є закони економіки – чим більше ти хочеш щипати гуся, тим менше буде гусей, які дозволятимуть себе щипати. Тому що всі гуси просто стануть перелітними, закриють свій бізнес, просто припинять роботу. Звідки тоді брати гроші на зарплати, якщо не буде кому платити податки? Про це не треба було думати, треба було кидати гасла?

Ще раз кажу, цей законопроект дуже сильно вдарить по бізнесу, підприємцях, а головне – по виробниках. Якщо це буде бити безпосередньо по виробниках, особливо сільськогосподарської продукції, це битиме і по надходженням до бюджету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми закінчили розгляд поправок для врахування. Констатую, що поправки для врахування більше не ставитиму на голосування.

Розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено. Дякую всім за плідну роботу. Оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую про необхідність непоширення інформації щодо його початку.

Разом до перемоги! Слава Україні!